

2016•2017
FACULTEIT BEDRIJFSECONOMISCHE WETENSCHAPPEN
master in de toegepaste economische wetenschappen

Masterproef

"Repeated players" en de strafprocedure: in welke mate beïnvloeden advocaten de uitkomst in strafzaken?

Promotor :
dr. Samantha BIELEN

Marie-Amelie Lizin

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de toegepaste economische wetenschappen

2016•2017
FACULTEIT BEDRIJFSECONOMISCHE
WETENSCHAPPEN
master in de toegepaste economische wetenschappen

Masterproef

"Repeated players" en de strafprocedure: in welke mate beïnvloeden advocaten de uitkomst in strafzaken?

Promotor :
dr. Samantha BIELEN

Marie-Amelie Lizin

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de toegepaste economische wetenschappen

Samenvatting

In deze thesis wordt er onderzocht wat de invloed van een *repeated player* is op de veroordelingsbeslissing en de straf die de rechter toekent aan een beklaagde. Een *repeated player* is een advocaat die herhaaldelijk dezelfde soort zaken behandelt. Er werd met andere woorden onderzocht of een advocaat met bepaalde expertise betere resultaten kan behalen dan een confrater die deze expertise niet bezit. Dit werd onderzocht aan de hand van één bepaald soort zaken, namelijk drugzaken waarvan de data verzameld werd aan een Vlaamse rechtbank van eerste aanleg.

Vooraleer er een mogelijk antwoord geformuleerd kon worden op deze onderzoeksvraag werd er eerst een literatuurstudie uitgevoerd. Tot op heden is er weinig onderzoek uitgevoerd naar de advocaat als *repeated player*. Wel is er veel onderzoek gedaan naar de ervaring die de advocaat heeft opgebouwd door de jaren heen, maar dit is niet specifiek voor één rechtsgebied. In de reeds gedane onderzoeken vindt men regelmatig dezelfde resultaten, namelijk dat er een positieve invloed was van *repeated players* op de uitkomst van de rechtszaak. Niet al de onderzoeken konden deze resultaten echter bevestigen. De verklaring die gegeven werd aan het grotere succes van de *repeated player* was dat de rechter meer vertrouwen zou hebben in het pleidooi van een advocaat die al meerdere malen heeft gepleit. Als een advocaat al eerder voor eenzelfde rechter heeft gestaan, zou dit voor een vertrouwensband zorgen en resulteren in een lagere straf voor de beklaagde.

Bij de start van de empirische studie heb ik de assumptie aangenomen dat de *repeated players* een negatieve invloed zouden hebben op de veroordelingsbeslissing, de hoofdstraf en de bijkomende straf. De *repeated player* zou er met andere woorden voor kunnen zorgen dat de beklaagde niet veroordeeld wordt, of dat hij een mildere hoofdstraf en geen bijkomende straf zou krijgen. De dataset bestaat uit 1702 drugzaken, dit zijn enkel zaken waarbij de beklaagde werd bijgestaan door een advocaat. Uit het onderzoek is geen éénduidig antwoord voortgekomen op de onderzoeksvraag, daar het effect in de meeste regressies niet significant is.

De invloed van de *repeated player* op de veroordelingsbeslissing was niet significant. We kunnen er dus niet van uitgaan dat er een effect is van de *repeated player* op de veroordelingsbeslissing. Ook op de bepaling van de hoofdstraf en de bijkomende straf heeft de *repeated player* geen significante invloed.

Naast de invloed van de *repeated players* werd in dit onderzoek de invloed van het aantal keer dat de advocaat voorkwam in de dataset getest, alsook het aantal keer dat een advocaat tegenover dezelfde rechter is komen te staan. Hierbij werd ervan uitgegaan dat, hoe vaker de advocaat voorkomt in de dataset, hoe meer ervaring hij heeft in dit soort zaken. Wanneer men zich baseert op de bestaande literatuur zou men verwachten dat de ervaren advocaat een negatieve invloed heeft op de veroordelingsbeslissing en de strafmaat. Deze verwachting wordt enkel ingelost voor de invloed op de veroordelingsbeslissing. Per keer dat de advocaat voorkomt in de dataset daalt de kans op een veroordeling gemiddeld 0.086% *ceteris paribus*, deze onafhankelijke variabele heeft een significante invloed op de veroordelingsbeslissing op 1% significantieniveau. Voor de hoofdstraf en de

bijkomende straf is er geen significante invloed gevonden van het aantal keer dat de advocaat voorkomt in de dataset. Het aantal keer dat een advocaat al voor dezelfde rechter heeft gestaan, heeft dan weer een significante invloed op 5% significantieniveau op de bijkomende geldboete. Hierbij was de hypothese dat de band die was opgebouwd door herhaaldelijk met elkaar in contact te staan een negatieve invloed zou hebben op het krijgen van een bijkomende geldboete. Deze hypothese moet echter worden verworpen daar er een positieve invloed is gevonden. Per keer dat dezelfde combinatie van advocaat en rechter meer voorkomt, stijgt de kans op een bijkomende geldboete gemiddeld 0.57% *ceteris paribus*. Als de advocaat van de beklaagde al tien keer tegenover dezelfde rechter heeft gestaan, stijgt de kans op een bijkomende geldboete gemiddeld 5.7%.

In dit onderzoek komt er geen eenduidig antwoord op de onderzoeksvraag naar voren. Toch zijn er enkele elementen die wel degelijk een invloed hebben op de veroordelingsbeslissing en de straf die de rechter toeschrijft aan de beklaagde. Dit opent perspectieven voor toekomstig onderzoek, waarbij de dataverzameling op een grotere schaal zou kunnen gebeuren om een algemener beeld te krijgen van de invloed van Vlaamse advocaten op de uitspraak van rechters. Er zou daarbij meer aandacht besteed moeten worden aan de algemene ervaring die de advocaten hebben. Op die manier kan er getest worden of het hebben van algemene ervaring meer of minder invloed heeft dan het hebben van ervaring in een specifiek vakgebied.

Voorwoord

Deze masterproef is tot stand gekomen in het kader van mijn opleiding Toegepaste Economische Wetenschappen met afstudeerrichting Beleidsmanagement. Het onderwerp van deze thesis sluit zowel aan bij het economische als bij de meer rechterlijke invalshoek van de opleiding. Ik heb voor het schrijven van deze thesis hulp gehad van verschillende personen, ik wil dan ook graag van deze gelegenheid gebruikmaken om hen te bedanken.

Allereerst wil ik in het bijzonder mijn promotor dr. Samantha Bielen bedanken. Met haar grondige feedback en bijstand was het mogelijk deze thesis tot een goed einde te brengen.

Mijn medestudenten wil ik bedanken omdat ze altijd paraat stonden om mij te helpen en mij te steunen. Ook de mensen die mijn thesis meerdere malen hebben nagelezen wil ik bedanken.

Tot slot willen ik een speciaal dankwoord richten tot mijn ouders, die mij de mogelijkheden hebben gegeven om deze opleiding te voltooien en omdat ik steeds op hun steun kon rekenen gedurende de ganse studieperiode.

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
Voorwoord.....	3
Onderzoeksplan	7
Probleemstelling	7
Onderzoeksvragen.....	9
Onderzoeksopzet.....	11
Deelvraag 1: Wat is een <i>repeated player</i> en welke resultaten komen er naar voor betreffende dit onderwerp in andere onderzoeken?	13
1.1 Lukt <i>repeated play</i> coöperatie uit?	15
1.2 Aanvragen bij het Hoogerechtshof	17
1.3 De rol van een ervaren advocaat	19
1.4 specialisatie	20
Deelvraag 2: Met welke wettelijke bepalingen moeten rechters rekening houden bij de veroordelingsbeslissing en het bepalen van de strafmaat?	23
2.1 Het strafrecht in België.....	23
2.1.1 Algemene bepalingen	23
2.1.2 Het misdrijf.....	24
2.1.3 Veroordelingen.....	25
2.2 Het vonnis	26
2.2.1 De strafrechtelijke sancties	26
2.2.2 De straftoemeting.....	27
2.2.3 De uitspraak	27
2.3 Drugswet België	28
Deelvraag 3: In welke mate wordt de veroordelingsbeslissing en de strafmaat in België beïnvloed door de <i>repeated player</i> ?.....	31
3.1 Onderzoeksmethode	31
3.2 beschrijvende statistieken	31
3.2.1 Afhankelijke variabelen	31
3.2.2 Onafhankelijke variabelen.....	33
3.2.3 Controlevariabelen.....	36
3.3 regressieanalyses	40
3.3.1 veroordelingsbeslissing.....	40
3.3.2 Hoofdstraf	49
3.3.3 Bijkomende straf	56
Conclusie	63
Deelvraag 1.....	63
Deelvraag 2.....	63

Deelvraag 3.....	64
Discussie.....	67
Bronnen.....	69
Bijlagen.....	71
Correlatietabellen.....	71
Tabel 1 overzicht: veroordelingsbeslissing.....	31
Tabel 2 overzicht: hoofdstraf is gevangenisstraf.....	32
Tabel 3 overzicht: hoofdstraf is geldboete.....	32
Tabel 4 overzicht: hoofdstraf is werkstraf.....	32
Tabel 5 overzicht: bijkomende straf geldboete.....	33
Tabel 6 overzicht: RP.....	33
Tabel 7 overzicht: aantal keer dat de advocaat voorkomt.....	34
Tabel 8 gemiddelde en standaardafwijking aantal keren dat de advocaat voorkomt.....	34
Tabel 9 overzicht: combinatie advocaat en rechter.....	35
Tabel 10 gemiddelde en standaardafwijking van het aantal keer dat de advocaat en rechter samen voorkomen.....	35
Tabel 11 controlevariabelen voor veroordelingsbeslissing.....	38
Tabel 12 controlevariabelen voor de straffen.....	39
Tabel 13 regressie 1.1 zonder controlevariabelen.....	40
Tabel 14 regressie 1.1 met controlevariabelen.....	41
Tabel 15 regressie 1.2 zonder controlevariabelen.....	43
Tabel 16 regressie 1.2 met controlevariabelen.....	44
Tabel 17 regressie 1.3 zonder controlevariabelen.....	45
Tabel 18 regressie 1.3 met controlevariabelen.....	46
Tabel 19 regressie 1.4 zonder controlevariabelen.....	47
Tabel 20 regressie 1.4 met controlevariabelen.....	48
Tabel 21 regressie 2.1 zonder controlevariabelen.....	49
Tabel 22 regressie 2.1 met controlevariabelen.....	50
Tabel 23 regressie 2.2 zonder controlevariabelen.....	51
Tabel 24 regressie 2.2 met controlevariabelen.....	52
Tabel 25 regressie 2.3 zonder controlevariabelen.....	53
Tabel 26 regressie 2.3 met controlevariabelen.....	54
Tabel 27 regressie 3.1 zonder controlevariabelen.....	56
Tabel 28 regressie 3.1 met controlevariabelen.....	57
Tabel 29 regressie 3.2 zonder controlevariabelen.....	58
Tabel 30 regressie 3.2 met controlevariabelen.....	59
Tabel 31 regressie 3.3 zonder controlevariabelen.....	60
Tabel 32 regressie 3.3 met controlevariabelen.....	61
Tabel 33 correlatietabellen.....	77

Onderzoeksplan

Probleemstelling

Criminaliteit is een vorm van een marktfaling omdat het de perfecte werking van de markt in de weg staat. De overheid besteedt veel geld om de criminaliteit op een optimaal niveau te krijgen. Het optimaal niveau is in dit geval niet nul omdat hierbij de kosten voor de overheid veel hoger zouden zijn dan de baten voor de maatschappij als geheel. Eén van de kosten voor de overheid om misdrijven te bestrijden is het vervolgen van die misdrijven (Van Velthoven & Van Wijck, 2013). De overheid slaagt er niet in om misdrijven efficiënt te bestrijden, veelal door het feit dat er niet voldoende agenten zijn, dat de wet vaak onduidelijk is, door de lange doorlooptijden, door procedurefouten, door overvolle gevangenissen en de soms lage kwaliteit van justitie (Belga, 2014; Hendrickx, 2010; Paelinck, 2015). Hendrickx (2010) benadrukt in zijn opiniestuk de noodzaak van een goed werkend rechtssysteem. Men wordt in het dagelijkse leven meer en meer geconfronteerd met een grote hoeveelheid wetten, die vaak heel complex zijn. Voor de gewone mensen die deze wetten niet bestuderen, is het daarom moeilijk deze te begrijpen en om ze dan ook na te leven. Hier is duidelijk een belangrijke taak weggelegd voor de advocaten. Een advocaat is in een rechtszaak een soort van tolk die de wetten moet vertalen zodat ze verstaanbaar worden voor de cliënt. De advocaat ziet er ook op toe dat de wetten op een eerlijke manier worden toegepast voor zijn cliënt, omdat iedereen gelijke rechten heeft en deze gerespecteerd moeten worden door de rechter. Hij geeft hiermee aan dat de kwaliteit van de advocaat zeer belangrijk is voor een goed werkend rechtssysteem. Het is daarom begrijpelijk dat "de orde van Vlaamse Balies" pleit voor een kwaliteitsnorm, om aan te tonen welke dienstverlening kwaliteitsvol verloopt. Op die manier hopen ze de transparantie van de werkzaamheden van advocaten te verhogen. Een ander onderdeel van een goed werkend rechtssysteem is het feit dat er gestreefd moet worden naar gelijke behandeling. Personen in een gelijklopende situatie zouden op de zelfde manier moeten worden berecht. Het pro deo systeem is al een stap in de juiste richting om er voor te zorgen dat iedereen gelijke kansen krijgt, maar er valt nog te sleutelen aan de werking hiervan (Hendrickx, 2010; "Waarom wil de OVB een kwaliteitsnorm?,").

Personen of bedrijven komen normaal gezien niet frequent in aanraking met de rechtbank en kunnen daarom niet spreken over het opbouwen van ervaring. Ze moeten vertrouwen op de deskundigheid van hun advocaat om hun zaak tot een goed einde te brengen. In tegenstelling tot leken komen advocaten wel frequent in aanraking met de rechtbank om hun verschillende cliënten te verdedigen, ze kunnen daardoor een bepaalde reputatie opbouwen en ervaring opdoen. Advocaten leren uit ervaring en de onderlinge omgang hoe ze het best met elkaar en de rechter communiceren opdat het proces zo vlot mogelijk zou verlopen (D. Songer, Kuersten, & Kaheny, 2000). In het geval van de advocaten kunnen we spreken van leereffecten die hun helpen in het uiteenzetten van de mondelinge verdediging van hun cliënt.

In verschillende landen, vooral in de Verenigde Staten, is er onderzoek gedaan naar *repeated players*. Uit die onderzoeken blijkt dat de slaagkansen van *repeated players* groter zijn dan die van de *one shotters*. De *repeated players* zouden betere resultaten behalen bij het pleiten in strafzaken en zullen

sneller overgaan tot een minnelijke schikking (Johnston & Waldfogel, 2002). Advocaten weten dat ze heel waarschijnlijk nog tegenover elkaar zullen komen te staan en zullen daardoor sneller kiezen om samen te werken (Johnson, Wahlbeck, & Spriggs, 2006).

Het is belangrijk om te onderzoeken welke factoren invloed hebben op een gelijke behandeling bij strafzaken. Eén onderdeel daarvan is het onderzoek naar de resultaten van *repeated players*. Het is daarom interessant om voor België te onderzoeken of een *repeated player* in een correctionele rechtszaak een invloed heeft op de uitspraak van de rechter.

In dit onderzoek definiëren we *repeated players* als advocaten die herhaaldelijk gelijkaardige cases hebben behandeld binnen een bepaalde tijdspanne. Voor dit onderzoek betreft het de periode van 2008 tot 2014 en maken we gebruik van een dataset van drugzaken. *Repeated players* zouden meer ervaring en expertise hebben voor een bepaalde soort zaak. Ook zouden de *repeated players*, zoals beschreven in deze definitie, vaker in contact komen met een zelfde rechter en zijn ze daardoor in staat een bepaalde vertrouwensband te creëren. Een andere definitie voor *repeated player* die we terug vinden in de literatuur is: "*repeated players* zijn de bedrijven en organisaties die herhaaldelijk in contact komen met rechtszaken en lange termijn doelen nastreven" (S. L. Haynie & Sill, 2007). Binnen dit onderzoek focussen we ons enkel op de eerste definitie omdat we geïnteresseerd zijn in de invloed die de soort advocaat heeft op de uitspraak van de rechter.

We gaan ervan uit dat *repeated players* betere resultaten zullen behalen dan *one shotters* omdat ze meer ervaring hebben. We gaan er met andere woorden van uit dat *repeated players* er in kunnen slagen voor een cliënt in een bepaalde situatie een lagere straf of zelfs vrijspraak te bekomen, waar een *one shotter* daar niet in zou slagen.

De *repeated players* die regelmatig voor de zelfde rechter moeten verschijnen zullen geloofwaardiger overkomen door de specialisatie die ze hebben opgebouwd. Als blijkt dat de *repeated players* effectief meer kans hebben op het winnen van hun zaken, kunnen we ons de vraag stellen of het rechtssysteem al dan niet rechtvaardig is? Zoals eerder gezegd, zou in een rechtvaardig rechtssysteem elke beklagde de zelfde kansen moeten krijgen. Door het feit dat de beklagde al dan niet een *repeated player* als advocaat heeft, wordt dit concept ondermijnd. Als we spreken over een efficiënt rechtssysteem impliceert dit dat het ook een rechtvaardig rechtssysteem is. We moeten om de rechtvaardigheid te meten dus onderzoeken of personen in dezelfde omstandigheden op dezelfde manier behandeld worden, of ze nu een *repeated player* als advocaat hebben of niet.

In dit onderzoek focussen we ons op drugzaken in België om het effect van de *repeated players* op de uitkomst van rechtszaken te onderzoeken. Door regressieanalyses uit te voeren op een uitgebreide dataset die verzameld werd bij een Vlaamse rechtbank van eerste aanleg, kunnen we nagaan of er al dan niet een grote invloed is van het feit dat de advocaat van de beklagde een *repeat player* is.

Onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvraag is: "In welke mate beïnvloeden *repeated players* de veroordelingsbeslissing en de strafmaat in strafzaken? De onderzoeksvraag wordt verder opgesplitst in de volgende deelvragen:

Deelvraag 1: Wat is een *repeated player* en welke resultaten komen er naar voor betreffende dit onderwerp in andere onderzoeken?

In deze deelvraag moet nagegaan worden wat de definitie van een *repeated player* is in de bestaande literatuur.

Ook moeten we hier nagaan welke onderzoeken er in andere landen al gedaan zijn naar *repeated players*. Aan de hand van deze onderzoeken kunnen we nagaan welke kenmerken van *repeated players* een invloed hebben op de beslissing van de rechter betreffende de veroordelingsbeslissing en de strafmaat. De resultaten van deze onderzoeken vormen tevens een vergelijkingsbasis voor het empirisch onderzoek.

Deelvraag 2: Met welke wettelijke bepalingen moeten rechters rekening houden bij de veroordelingsbeslissing en het bepalen van de strafmaat?

Vooraleer een analyse gemaakt kan worden betreffende de beslissingen van rechters is het belangrijk dat het wettelijk kader duidelijk wordt geschetst. Eerst moet er nagegaan worden met welke algemene beginselen een rechter rekening moet houden bij de veroordeelstelling en de keuze van de strafmaat. Vervolgens gaan we hier na welke wetten er bestaan over de verkoop en het bezit van verdovende middelen, vervolgens gaan we na welke straffen hieraan vasthangen als deze wetten overtreden worden. We gaan met andere woorden na welke straffen de rechter kan opleggen in drugszaken in België.

Deelvraag 3: In welke mate wordt de veroordelingsbeslissing en de strafmaat in België beïnvloed door de *repeated player*?

In deze deelvraag wordt er onderzocht of de advocaat die een *repeated player* is een invloed kan uitoefenen op de uitspraak van de rechter. Er wordt nagegaan of de beklaagde die vertegenwoordigd wordt door een *repeated player* minder kans heeft om veroordeeld te worden en om een gevangenisstraf en bijkomende geldboete te krijgen.

Onderzoeksopzet

Allereerst dient de bestaande literatuur betreffende *repeated players* te worden onderzocht. Via *Science on Web* zijn er verschillende wetenschappelijke artikels beschikbaar die handelen over dit onderwerp. Voor dit onderzoek is het relevant na te gaan hoe het probleem in andere landen onderzocht wordt en welke resultaten hierbij gevonden zijn. De resultaten uit ander onderzoek kunnen als vergelijkingsbasis gebruikt worden voor het empirisch onderzoek. Ook kunnen we aan de hand van deze onderzoeken bepaalde hypothesen formuleren die we kunnen testen voor de situatie in België, aan de hand van de empirische studie.

Aangezien we voor het empirisch onderzoek gebruik maken van een dataset die verzameld werd bij een rechtbank van eerste aanleg in België¹, moet er een duidelijk beeld gevormd worden van de huidige wetten rond verdovende middelen. Het is belangrijk een overzicht te hebben van de straffen die vasthangen aan het overtreden van deze wetten.

De empirische studie gebeurt aan de hand van een kwantitatief onderzoek. Door middel van data betreffende drugzaken van het jaar 2008 tot 2014, kunnen de nodige gegevens gevonden worden voor dit onderzoek. In de dataset kan onderzocht worden welke advocaten *repeated players* zijn. We kunnen hierbij verschillende soorten *repeated players* identificeren, namelijk de advocaten die twee keer in de dataset aan bod komen en per definitie dus *repeated players* zijn, de advocaten die een groot aantal keren voorkomen in diezelfde periode en de advocaten die meerdere malen voor eenzelfde rechter hebben moeten pleiten. Aan de hand van deze informatie kunnen we nagaan of de rechtszaken een andere uitkomst kennen wanneer de advocaat een *one shotter* is of een *repeated player* van één van de drie voorgenoemde soorten.

Voor elke beklagde wordt er nagegaan of deze persoon veroordeeld of vrijgesproken wordt en of er sprake is van opschorting. Bij opschorting wordt er nagegaan voor hoeveel maanden dit is en hoeveel voorwaarden er in dat geval verbonden zijn aan de opschorting. Bij veroordeling wordt er gekeken naar de straftoemeting, de hoofdstraf en een mogelijk bijkomende straf. Aan de hand van deze gegevens kunnen we regressie analyses uitvoeren die een duidelijk beeld moet vormen over de resultaten van *repeated players*. Deze resultaten kunnen we dan vergelijken met de resultaten uit andere landen om een antwoord te formuleren op de onderzoeksvraag "In welke mate beïnvloeden *repeated players* de veroordelingsbeslissing en de strafmaat in drugzaken van de rechtbank van eerste aanleg".

¹ De dataset werd verzameld door de onderzoeksgroep Beleidsmanagement van de UHasselt. In het kader van mijn masterthesis heb ik hieraan bijgedragen.

Deelvraag 1: Wat is een *repeated player* en welk resultaten komen er naar voor betreffende dit onderwerp in andere onderzoeken?

We leven in een maatschappij waarin iedereen zijn eigen nut wil maximaliseren. De maatschappij bestaat uit verschillende actoren die elk verschillende hoeveelheden welvaart en macht hebben. Om ervoor te zorgen dat iedereen zijn eigen doelen nastreeft zonder die van anderen te beschadigen, zijn er instituties opgericht. De regels en procedures van deze instituties zijn vaak zeer complex waardoor ze moeilijk te doorgronden kunnen zijn. De hoven en rechtbanken zijn voorbeelden van zulke instituties die trachten het maatschappelijk leven in goede banen te leiden. Het is voor een particulier die in aanraking komt met de rechtbank vaak moeilijk de procedures en de manier van werken te begrijpen. Om het eigen belang te maximaliseren, zal er in de meeste gevallen professionele hulp ingeschakeld worden. In het geval van rechtspraak zal dit een advocaat zijn (Galanter, 1974).

We kunnen ons hierbij de vraag stellen in welke mate een advocaat invloed kan uitoefenen op de uitspraak van een rechter. In België spreken de rechters hun oordeel niet uit op basis van hun eigen politieke overtuiging, in andere landen is dit vaak wel zo. McAtee en McGuire (2007) onderzoeken in welke mate de advocaat de uitspraak van de rechter kan beïnvloeden in het Hooggerechtshof in de Verenigde Staten van Amerika. De eerste assumptie was dat de rechter zich in belangrijke zaken, die bepalend zijn voor het politiek klimaat, zal vasthouden aan zijn politieke standpunten. Wanneer het echter onderwerpen met weinig invloed zijn, zullen ze sneller hun eigen politieke overtuigingen loslaten bij het nemen van beslissingen. Hierbij was een tweede assumptie dat ze zich sneller zouden laten overtuigen door advocaten die als meer ervaring hadden in het Hooggerechtshof. Beide assumpties werden in dit onderzoek bevestigd. De ervaren advocaten worden voorgetrokken ongeacht de partij die ze vertegenwoordigen. Het Hooggerechtshof heeft behoefte aan de juiste informatie op het juiste moment. De ervaren advocaten kunnen voorzien in de juiste informatie en ze weten wanneer ze deze moeten overbrengen door de ervaring die ze hebben opgebouwd (McAtee & McGuire, 2007).

Er bestaan verschillende soorten partijen die in aanraking kunnen komen met de rechtbank. Sommige partijen hebben door hun grootte, rechtsstaat en uitgebreide middelen meer gelegenheden om gebruik te maken van de rechtbank, terwijl andere partijen dit slechts zelden doen. Dit zijn respectievelijk de *repeated players* (RP's) en de *one-shotters* (OS's) (Galanter, 1974)

Galanter spreekt in zijn artikel buiten over de OS en RP ook over de *haves* en de *have nots*. De *haves* zijn vooral de grote bedrijven en overheidsinstanties die grote middelen ter beschikking hebben. In zijn artikel "why the *haves* come out ahead" bespreekt Galanter (1974) welke voordelen de *haves* hebben en hoe het komt dat ze deze voordelen hebben. Hij haalt aan dat veel RP's *haves* zijn en dat ze juist door het hebben van die middelen in staat zijn om gespecialiseerde advocaten in te huren. Ook in het onderzoek van Songer, Sheehan en Haire (1999) wordt gewezen op het feit dat de *haves*

over meer middelen beschikken en dat dit hen voordelen kan opleveren in rechtszaken. De *have nots* hebben slecht beperkte middelen en zullen daarom ook meestal OS zijn.

Hoewel het volgens Galanter (1974) zo was dat de *haves* voordelen hadden op de *have nots*, blijkt hier toch verandering in te komen. Lempert (1999) voerde een gelijkaardig onderzoek uit waarbij hij een kleine evolutie ziet in de resultaten als hij deze vergelijkt met die van Galanter (1974). Uit het onderzoek van Lempert (1999) blijkt dat de meeste advocaten steeds meer expertise hebben. Dit geldt ook voor de pro-deo advocaten. Op die manier worden de ongelijkheden eerder rechtgetrokken en zouden al de partijen vanuit eenzelfde positie kunnen starten, ook al hebben ze minder middelen ter beschikking (Lempert, 1999).

Ook in het onderzoek van Hanretty (2014) wordt aangetoond dat de *haves* niet altijd beter af zijn. In dit onderzoek wordt aangetoond dat enkel de *haves* die voor de overheid werken voordelen hebben ten opzichten van anderen. De bedrijven die veel middelen hebben en daardoor misschien een betere advocaat kunnen inhuren, zullen niet noodzakelijk betere resultaten halen dan kleinere bedrijven met minder middelen. Dit onderzoek is uitgevoerd in het Verenigd Koninkrijk voor rechtszaken die moesten verschijnen voor *the House of Lords*. De rechters mogen hier oordelen vanuit hun eigen politieke overtuiging, dit kan een mogelijke verklaring zijn voor de succesvollere resultaten van overheidsinstellingen.

Men kan zich hierbij de vraag stellen of dit een rechtvaardig systeem is. Hoe kunnen we rechtvaardigen dat de *haves* beter behandeld worden in rechtszaken. Stacia L. Haynie (1994) deed onderzoek naar de ongelijke middelen en de invloed daarvan op de uitkomsten van rechtszaken in het Hoogerechtshof in de Filipijnen. In de meeste westerse landen wordt de autoriteit van de rechtbank niet in vraag gesteld, dit zorgt voor een goed werkend rechtssysteem. In minder ontwikkelde landen, waar er veel meer ongelijkheid is, leggen de mensen zich echter niet gewoon neer bij het feit dat niet iedereen gelijk behandeld zou worden. Voor haar onderzoek in de Filipijnen heeft zij gevonden dat de *haves* veel macht over de rechtbanken hebben, waardoor het belangrijk is dat de rechtbank voldoende rekening met hen houdt als ze aan de macht willen blijven. Toch blijkt dat, in tegenstelling tot wat aangetoond is in het onderzoek van Galanter (1974), in de ontwikkelingslanden het eerder de *have nots* zijn die meer succes behalen in rechtszaken (Stacia L. Haynie, 1994). Over de invloed van advocaten is in dit onderzoek geen uitspraak gedaan, dit zou echter wel interessant zijn voor toekomstig onderzoek.

Atkins (1991) onderzocht het onderscheid tussen de *haves* en de *have nots*. Ook hij start met de assumptie dat de *haves* grotere successen zullen behalen in rechtszaken. Er werden met verschillende elementen rekening gehouden om deze invloed te meten, waaronder de grootte van de jury, de status van de rechter, de status van de verdachte en het soort misdrijf. Opmerkelijk is dat ze in dit onderzoek geen rekening houden met de status van de advocaat, ze kijken niet of deze al dan niet ervaring heeft en of het gaat om een RP. Hij bevestigt de theorie van Galanter dat de *haves* grotere successen behalen, maar hij houdt hier geen enkele rekening met de advocaat (Atkins, 1991).

Hoewel het onderdeel van het onderzoek van Galanter (1974) dat zich richt op de *haves* ook zeer interessant is, zal hier verder niet op ingegaan worden. De focus ligt op de RP en de OS die Galanter beschrijft in datzelfde onderzoek van het jaar 1974.

Galanter (1974) beschrijft de perfecte RP als een eenheid die herhaaldelijk in aanraking kwam met rechtspraak en dit ook in de toekomst nog anticipeert. Hij heeft weinig belang bij de uitkomst van één enkele zaak en hij heeft voldoende middelen om zijn interesses op lange termijn na te streven. Een OS, waarvoor de vorderingen ofwel zo hoog zijn (gezien zijn grootte) of zo laag zijn (gezien de kosten om ze te bekomen), gaat minder snel over tot rechtszaken. Hij beschikt niet over voldoende middelen en moet daarom rationeel handelen.

Een RP heeft enkele voordelen waarover de OS niet beschikt en zal daardoor de zaken mogelijk anders aanpakken. De RP's kunnen leren uit ervaring, ze bouwen een bepaalde specialiteit op en hebben een snelle toegang tot andere specialisten in het vak. Ze kunnen genieten van schaalvoordelen en hebben vaak lagere opstartkosten. De RP's zijn in staat om bepaalde relaties op te bouwen met belanghebbende partijen. De meeste RP's hebben een bepaalde reputatie opgebouwd, waardoor ze met respect worden behandeld. Als de RP bekend staat om zijn sterke onderhandelings technieken, gaan de andere partijen zich daar meestal op afstemmen om de onderhandelingen vlot te laten verlopen. De OS heeft dit voordeel niet en zal dus voor zijn onderhandelingsplaats moeten vechten. Als we ervan uitgaan dat het risico voor de RP relatief beperkt is omdat elke zaak slechts een klein deel van zijn beschikbare middelen vergt, gaat hij de strategieën toepassen die de meeste winsten kan opleveren over een lange termijn van verschillende zaken. De OS's hebben deze luxe meestal niet en willen voor elke zaak de beste uitkomst behalen (Galanter, 1974).

Volgens Galanter (1974) zijn al de advocaten RP's. Ze zijn specialisten in hun vak en hebben ervaring met de rechtspraak. Al de bedrijven en individuen die verdedigd worden door een ervaren advocaat, kunnen daar voordeel uit halen omdat ze hierdoor zelf een RP worden. De idee dat lange termijn *repeated players* een sterk voordeel hebben in het creëren van een reputatie van coöperatie, is een basis geworden voor verschillende theorieën van recht en sociaal gedrag (Johnston & Waldfogel, 2002). Een OS zou dan een RP kunnen worden als hij een advocaat in dienst neemt (D. Songer et al., 2000).

De verschillende partijen kunnen zaken aanvoeren, maar het komt zelden voor dat twee partijen meerdere keren tegen elkaar komen te staan. Ze kunnen dus niet echt een vertrouwensband of een reputatie opbouwen. Advocaten daarentegen staan frequent tegenover elkaar en vormen daardoor een soort gemeenschap waarbinnen informatie wordt uitgewisseld (Johnston & Waldfogel, 2002).

1.1 Lokt *repeated play* coöperatie uit?

Een voordeel van de RP dat in verschillende onderzoeken wordt aangehaald is dat hij RP zorgt voor coöperatie.

Johnston en Waldfogel (2002) gaan in hun onderzoek na of geschillen sneller opgelost worden door advocaten die frequent zaken afhandelen. Ze gebruiken hier de theorie rond collusie en oligopolie als basis voor hun onderzoek. In de economie wordt er gesproken van een *repeat game*, dit wil zeggen dat de acties die de spelers ondernemen, beïnvloed worden door de impact die de huidige actie heeft op toekomstige acties van deze speler. De spelers bouwen een bepaalde reputatie op die invloed heeft op de resultaten die ze in de toekomst kunnen behalen. De spelers kunnen een reputatie van coöperatie opbouwen, wat in de economie tot collusie of oligopolie leidt, waarbij er afspraken gemaakt worden over de acties die ze gaan ondernemen (Johnston & Waldfogel, 2002).

In het onderzoek van Johnston en Waldfogel (2002) wordt dit toegepast op rechtszaken. Ze gaan onderzoeken of er een vorm van coöperatie bestaat tussen verschillende advocaten en ze bekijken of deze coöperatie versterkt wordt door de herhaaldelijke interactie tussen advocaten. De mate van coöperatie wordt hier gemeten op basis van twee variabelen, namelijk de duur van het proces en de neiging om te schikken. Als partijen bereid zijn over te gaan tot een minnelijke schikking, wijst dit volgens hen op een coöperatie tussen de partijen. In de Verenigde Staten is er een *legal discovery process*, dit is een pre-trial waar elke partij bewijsstukken kan opvragen bij de andere partij(en). Dit kan bijvoorbeeld een verzoek zijn om de partij te ondervragen, of het opvragen van opnames of documenten. Als er bij dit proces geen bezwaren worden ingediend zorgt dit ervoor dat de partijen goed op de hoogte zijn en komen er weinig kosten bij kijken, de partijen zullen dan sneller overgaan tot een schikking. Het snelle verloop van dit *legal discovery process* wijst dan ook op coöperatie. In dit onderzoek gaat men aan de hand van deze variabelen na of de mate van coöperatie versterkt wordt door herhaaldelijke interacties van advocaten (Johnston & Waldfogel, 2002).

Voor hun onderzoek is het belangrijk een onderscheid te maken tussen het mechanisme van leren en van reputatie. Dit onderscheid maken ze door te kijken of de cliënt een individu is of een institutie. Als het gaat om een institutie kan ervan uitgegaan worden dat deze institutie meer macht heeft en meer controle heeft over de advocaat, waardoor de invloed van de reputatie van de advocaat zelf eerder klein wordt. Als de cliënt een institutie is, wordt er verwacht dat er enkel een invloed is van het leereffect (Johnston & Waldfogel, 2002).

Uit het onderzoek van Johnston en Waldfogel (2002) blijkt dat er meer coöperatie zal zijn tussen advocaten die regelmatig met elkaar in contact komen. Het feit dat de advocaten *repeated players* zijn heeft een negatieve invloed op de doorlooptijd en een positief effect op de neiging om over te gaan tot een minnelijke schikking. Met de doorlooptijd wordt de tijd bedoelt tussen de aanvang en het einde van het proces. Niet enkel het leereffect heeft een invloed op de manier waarop advocaten samenwerken, maar ook de reputatie van de advocaat speelt een belangrijke rol omdat ze verwachten in de toekomst nog tegenover elkaar te komen staan. De invloed van de reputatie is veel kleiner als de cliënt een grote institutie is die meer macht kan uitoefenen over de advocaat en zijn eigen belang boven dat van de advocaat stelt. De advocaat zal in dat geval de tactiek volgen die de cliënt wil en dit sluit niet noodzakelijk aan bij de tactiek die bij zijn reputatie past (Johnston & Waldfogel, 2002).

1.2 Aanvragen bij het Hooggerechtshof

Flemming en Krutz (2002) deden onderzoek naar de manier waarop zaken werden gekozen door de *high court's plenary docket*, om opnieuw beoordeeld te worden in het Hooggerechtshof in Canada. Ze onderzochten welke rol hier weggelegd was voor ervaren advocaten en hoe de uitspraken in de *high courts* beïnvloed konden worden. Advocaten met veel ervaring en naamsbekendheid die een aanvraag indienen in het Hooggerechtshof zullen niet zo snel worden afgewezen, alleen al door het feit dat ze die ervaring hebben. Dit geeft een voordeel voor de cliënt die dus eerder een ervaren advocaat zal inschakelen om zijn zaak te bepleiten.

In Canada staat het Hooggerechtshof los van het parlement en geeft dit dus een goed beeld van hoe deze rechtbank werkt. Dit in tegenstelling tot andere landen waar er wel invloed is van het parlement en de beslissingen niet volledig onafhankelijk worden genomen. De rechtbank beslist om een zaak opnieuw te behandelen als dit voldoende bijdraagt aan het algemeen belang (Flemming & Krutz, 2002).

Bij de start van het onderzoek werd er verwacht dat de *repeated players* die ervaring hadden met het pleiten voor het Hooggerechtshof een voordeel zouden hebben ten opzichte van de OS. Uit het onderzoek blijkt echter dat er geen duidelijk verband is tussen eerdere ervaring van de advocaat van de verzoekende partij voor het Hooggerechtshof en de beslissing van het Hooggerechtshof om de aanvraag te aanvaarden. Het is echter zo dat er wel een positief verband is tussen de ervaring van de advocaat van de verwerende partij en de uitspraak van het Hooggerechtshof. De advocaat van de verwerende partij haalt argumenten aan om aan te tonen dat de uitspraak van de lagere rechtbank niet opnieuw bekeken moet worden, het Hooggerechtshof zal deze argumenten eerder aanvaarden omdat ze geneigd zijn de beslissingen van de lagere rechtbanken zo weinig mogelijk in vraag te stellen. Het Hooggerechtshof zal enkel overgaan tot het herzien van de beslissing als dit het algemeen belang dient (Flemming & Krutz, 2002).

Vervolgens wordt in het onderzoek van Flemming en Krutz (2002) de theorie van Galanter (1974) getest, door te kijken naar de asymmetrische verhoudingen tussen de advocaten. Zo zijn ze voor elke zaak gaan kijken naar de *lawyers experience advantage*, *Queen's counsel advantage* en *status of party advantage*. De status van de partij heeft een positieve invloed: hoe hoger de status van de verzoekende partij ten opzichte van de verwerende partij, hoe groter de kans dat zijn zaak aanvaard wordt. De lawyer experience daarentegen heeft een negatief teken, in tegenstelling tot wat er verwacht werd en wat er in de theorie van Galanter (1974) is aangetoond. De relatie is wel statistisch significant maar heeft het verkeerde teken. Het feit dat ervaring geen positieve invloed heeft, kan volgens hen verklaard worden door de natuur van het Hooggerechtshof, waar ze eerder geneigd zijn de beslissing van de lagere rechtbanken te bevestigen dan ze in vraag te stellen (Flemming & Krutz, 2002).

In het onderzoek van McGuire en Caldeira (1993) wordt er ook onderzocht welke zaken in aanmerking komen voor het Hooggerechtshof. Hun onderzoek vindt plaats in Amerika. Ze onderzoeken of er een invloed is van een *repeated player* bij het nemen van een beslissing. De

hypothese was hierbij weer, uitgaande van de eerdere onderzoeken van onder andere Galanter (1974), dat de *repeated player* een positieve invloed zou hebben. Deze hypothese wordt in dit onderzoek bevestigd. Uit dit onderzoek blijkt dat de kans dat de zaak wordt aangenomen, stijgt van 0.12 naar 0.24 als de advocaat die de aanvraag doet een RP is (McGuire & Caldeira, 1993).

Szmer, Johnson, and Sarver (2007) onderzochten de invloed van de advocaat op de uitspraak van de rechters in het Hooggerechtshof in Canada. Eens er beslist werd de zaak te aanvaarden en opnieuw te bekijken, blijkt dat de advocaat wel een positieve invloed gaat hebben op de beoordeling van de rechter. In hun onderzoek geven ze aan dat de rechters er op vertrouwen dat de RP bij het Hooggerechtshof steeds accurate informatie leveren omdat ze weten dat ze in de toekomst nog met elkaar in contact kunnen komen te staan. De RP zullen zorgen voor de juiste informatie op het juiste moment zodat het proces vlot kan verlopen en zodat het vertrouwen van de rechtbank gewonnen kan worden. Door de ervaring die ze opgebouwd hebben, weten ze hoe alles verloopt en kunnen ze zich beter voorbereiden.

Szmer et al. (2007) richten ze zich vooral op het verschil tussen de gewone advocaten en de advocaten die in dienst zijn van de overheid. De advocaten in dienst van de overheid halen betere resultaten dan de andere advocaten. Op het eerste gezicht lijkt dit te komen doordat deze advocaten meer zaken hebben behandeld en daardoor meer ervaring hebben. Wanneer ze echter gaan controleren voor ervaring merken ze dat het nog steeds de overheidsadvocaten zijn die betere resultaten behalen. Een mogelijke verklaring die ze hier voor geven is het feit dat deze overheidsadvocaten meer aanzien genieten en een hogere status hebben dan de gewone advocaten en dat ze daardoor mogelijk meer gewaardeerd worden door rechters (Szmer et al., 2007).

Ook Haynie en Sill (2007) deden onderzoek bij het Hooggerechtshof. Hun onderzoek vond plaats in Zuid-Afrika. Een groot verschil dat aangehaald wordt is dat in Zuid-Afrika de advocaat verplicht is elke zaak aan te nemen die bij hem wordt aangebracht. In andere landen is een advocaat vrij om te kiezen een zaak aan te nemen. Hij gaat meestal eerst zijn winstkansen inschatten, alvorens hij beslist een persoon te gaan verdedigen. Dit zorgt ervoor dat in het onderzoek van Haynie en Sill geen selectie bias aanwezig is omdat de advocaten niet zelf kiezen wie ze wel of niet gaan verdedigen. In America worden rechters vaak beïnvloed door deze bias. Als in Amerika een welbekende advocaat een zaak heeft aangenomen, gaat men ervan uit dat hij gelooft in de winstkansen van deze zaak, hierdoor gaat hij die zaak vaak effectief ook winnen.

In het onderzoek van Haynie en Sill (2007) wordt er eerder naar bekwaamheid en ervaring gekeken. Dit meten ze door te kijken hoeveel zaken ze in het verleden al hebben gewonnen. Advocaten die al vaak zaken hebben gewonnen, zullen naar alle waarschijnlijkheid ook in de toekomst nog vaak zaken winnen. Deze hypothese wordt in het onderzoek bevestigd. Uit dit onderzoek blijkt, in tegenstelling tot andere onderzoeken, dat het zijn van een *repeated player* niet altijd zorgt voor een voordeel. Het is niet omdat de advocaat een *repeated player* is dat hij daardoor meer succes zal behalen. Dit komt wel door het feit dat hij in het verleden meer succes heeft behaald. Dit heeft een positief effect op de uitkomsten van de rechtszaken. Ervaring kan dus in het voordeel van de advocaat werken, maar alleen als dit een positieve ervaring is geweest (S. L. Haynie & Sill, 2007).

1.3 De rol van een ervaren advocaat

Volgens McGuire (1995) heeft de ervaring van een advocaat een belangrijke invloed op de uitkomst van een rechtszaak. Advocaten met meer ervaring zullen ook betere resultaten behalen, onafhankelijk van wat de zaak in feite inhoudt. De partij die vertegenwoordigd wordt door een meer ervaren advocaat zou volgens McGuire meer kans hebben op succes in een rechtszaak. Deze hypothese wordt in latere onderzoeken meermaals bevestigd. Haire, Lindquist, and Hartley (1999) tonen in hun onderzoek aan dat een advocaat met meer ervaring een voordeel heeft ten opzichte van een advocaat met minder ervaring. Vaak is er een groep elite advocaten die cliënten met veel aanzien vertegenwoordigen. Door de groep die ze vertegenwoordigen, genieten de advocaten zelf ook van een hoger aanzien en gaan ze vaak als betrouwbaar worden beschouwd door de rechter en door andere advocaten. Johnson et al. (2006) tonen aan dat door de ervaring die advocaten hebben opgebouwd hun mondelinge verdediging in een rechtszaak beter wordt, waardoor ze betrouwbaarder overkomen.

McGuire (1995) wil in zijn onderzoek achterhalen vanaf welk niveau van ervaring de kans op succes in een rechtszaak verhoogt. Voor elke advocaat die voorkwam in de dataset is hij gaan kijken hoe vaak deze specifieke advocaat voor de rechtbank is verschenen. Hij gaat er hierbij van uit dat de advocaten die meermaals in deze dataset voorkomen, voordien ook al hebben gepleit en dat deze advocaten dus meer ervaring zullen hebben. Hij ziet het aantal keren dat de advocaten voorkomen in de dataset als een goede maatstaf voor het aantal keren dat ze in het verleden hebben gepleit en in de toekomst nog zullen pleiten.

Uit de resultaten van het onderzoek van McGuire (1995) blijkt dat rechters meer vertrouwen hebben in advocaten die ze al vaker hebben horen pleiten. De advocaten zelf zijn vaak gesteld op de reputatie die ze hebben opgebouwd en zullen daarom niet vaak acties ondernemen die hiertegen ingaan. De rechters stellen het op prijs als advocaten zich betrouwbaar en geloofwaardig opstellen. Deze ervaring is eigen aan de advocaat zelf en staat dus los van de partij die verdedigd wordt. Het voordeel dat de ervaren advocaten hebben, is veel groter dan de voordelen die de *haves*, de individuen of bedrijven die al eerder in aanraking zijn gekomen met de rechtspraak, op zich hebben. De argumenten van een meer ervaren advocaat worden vaak met meer aandacht behandeld dan die van minder ervaren advocaten, maar McGuire (1995) wijst er wel op dat het niet alleen de ervaring is die invloed heeft op de uitspraak. De aanklager heeft een gemiddelde kans van 0.66 dat de zaak in zijn voordeel wordt uitgesproken als beide partijen een advocaat hebben met dezelfde ervaring. De kans op winst stijgt naar 0.73 wanneer een partij vertegenwoordigd wordt door een meer ervaren advocaat dan de tegenpartij. Wanneer de tegenpartij echter een meer ervaren advocaat heeft, zakt het winst-verliesratio naar 0.58. Hieruit blijkt dat ongeacht de hoeveelheid ervaring, de verzoekende partij in de meeste gevallen de rechtszaak wint (McGuire, 1995). Een mogelijke conclusie van dit onderzoek is dat het hebben van een ervaren advocaat de kansen in een rechtszaak verhoogt, maar dit zorgt niet voor een gegarandeerd succes.

Het onderzoek van McGuire (1995) richt zich enkel op de ervaring van een advocaat, maar het is niet omdat de advocaat ervaring heeft dat hij ook een RP is. Een RP is een advocaat met ervaring in

eenzelfde soort zaken. Dit wordt aangetoond in het onderzoek van Harris, Peeples, and Metzloff (2008). In dit onderzoek werd nagegaan wat de invloed van de advocaten op de uitkomst van de rechtszaak was. Ze willen kijken of een advocaat met meer ervaring meer succes zal behalen als hij tegenover een advocaat komt te staan met minder ervaring. In dit onderzoek gebruiken ze rechtszaken handelend over medisch wangedrag. De verzoekende partij is telkens een patiënt en de verwerende partij is een verzekeringsmaatschappij.

Uit het onderzoek van Harris et al. (2008) blijkt dat er enkel een effect is van de ervaring van de advocaat van de verzoekende partij. De advocaat van de verwerende partij was altijd een *repeated player* omdat deze altijd zaken van dezelfde soort afhandelde. De advocaat van de verzoekende partij daarentegen was niet altijd een RP. Wanneer de advocaat van de verzoekende partij een RP was met ervaring in dit soort zaken, had hij een positieve invloed op de uitkomst van de zaak. In de andere gevallen haalde de verwerende partij altijd de bovenhand omdat hun advocaat een RP was, ook al had de advocaat van de verzoekende partij veel ervaring met andere soorten rechtszaken.

Ook Abrams en Yoon (2007) onderzoeken de invloed van de ervaring van de advocaten op de uitkomst van de rechtszaak. Het onderzoek vond plaats in Amerika. Ze gingen kijken of de advocaat een invloed kon uitoefenen op het feit of de beklaagde al dan niet een celstraf zou krijgen. Ze gaan voor hun dataset werken met een groot advocatenkantoor die zijn zaken willekeurig toewijst aan een advocaat. Door op deze manier te werken is er geen *selection bias* omdat de advocaat niet zelf kan kiezen welke zaak hij aanneemt. Vaak is het zo dat een advocaat er in kan slagen een bepaalde reputatie op te bouwen door alleen een bepaald soort zaken aan te nemen, dit is niet mogelijk als hij willekeurig zaken krijgt toegewezen. De advocaat kan dan ook niet rekenen op die reputatie in de rechtbank om het vertrouwen van de rechter voor zich te winnen.

Er werd steeds gecontroleerd voor variabelen die invloed zouden kunnen hebben zoals grootte van de jury en het gepleegde feit. Om te zien of er een invloed was van de advocaat gingen ze kijken of er een celstraf was. Als die er was, keek men naar de lengte van de effectieve opsluiting. Uit dit onderzoek bleek dat ervaring een positieve invloed had op de uitkomst van de rechtszaak. De beklaagden met een meer ervaren advocaat hadden minder kans op het krijgen van een celstraf. Degenen die wel een celstraf kregen, moesten minder lang zitten (Abrams & Yoon, 2007).

1.4 specialisatie

Zoals eerder gezien kunnen we ervan uitgaan dat een RP een advocaat is die zich specialiseert in een bepaald soort zaken. Dit is aangetoond in het onderzoek van Harris et al. (2008). Daniels en Martin (2006) gaan op dezelfde manier te werk. De zaken die ze gebruiken voor hun dataset zijn ook zaken die handelen rond medisch wangedrag. De zaken zijn verspreid over een periode van tien jaar. De meest opmerkelijke bevinding in die dataset is dat 16% van alle claims wordt behandeld door slechts vier advocaten. Er is hier dus duidelijk sprake van RP's.

De advocaten die meer voorkomen in de dataset, de RP's, krijgen een hogere beloning dan de advocaten die slechts heel beperkt voorkomen. Dit is toe te schrijven aan het feit dat de RP's zaken

aannemen waarbij de cliënt zwaardere letsels heeft. Als de cliënt zwaardere letsels heeft zullen er grotere schadeclaims gewonnen kunnen worden en zal er een grotere verloning zijn voor de advocaat. Van deze advocaten is geweten dat ze een hogere verloning behalen waardoor er van hen verondersteld wordt dat ze goed in hun job zijn. Ze worden hierdoor vaker aangenomen door cliënten. Ook rechters zullen de RP's bekwaamer achten dan de andere advocaten waardoor de RP's meer successen zullen behalen in rechtszaken (Daniels & Martin, 2006).

Deelvraag 2: Met welke wettelijke bepalingen moeten rechters rekening houden bij de veroordelingsbeslissing en het bepalen van de strafmaat?

2.1 Het strafrecht in België

2.1.1 Algemene bepalingen

Strafrecht is noodzakelijk om het gedrag te sturen en om bepaalde gedragingen te ontmoedigen. De straffen die opgelegd kunnen worden, zijn niet onuitputbaar omdat ze altijd moeten voldoen aan het legaliteitsbeginsel (Verbruggen en Verstraeten 2013). De rechter dient zich bij elke beslissing te houden aan dit legaliteitsbeginsel om de veroordelingsbeslissing en de strafmaat te bepalen. Het materieel legaliteitsbeginsel beperkt de beslissingsvrijheid van de rechter, hij kan niemand veroordelen voor gedragingen die niet omschreven worden als misdrijf in de wet. Dit legaliteitsbeginsel bestaat uit twee delen: geen misdrijf zonder straf en geef straf zonder wet. Deze principes zijn terug te vinden in artikel 12 en 14 van de grondwet en in artikel 2 van het strafwetboek (Duerinckx, 2016). Het is mogelijk dat de rechter van mening is dat de beklaagde onethisch gehandeld heeft of een gevaar is voor de maatschappij, maar deze persoon kan niet veroordeeld worden als hij geen strafbaar feit heeft gepleegd. Ook de aard van de straf en de strafmaat worden bij wet vastgelegd (Verbruggen & Verstraeten, 2013).

Het strafprocesrecht zorgt ervoor dat het strafrecht op een correcte manier wordt uitgevoerd. Het vormt de wettelijke basis voor het overheidsoptreden en zorgt ook voor discretionaire bevoegdheden, waardoor er geen onrechtvaardige overheidsoptredens kunnen plaatsvinden. Op die manier wordt een verantwoord optreden van de overheid gegarandeerd en wordt er vermeden dat er onschuldigen bestraft zouden worden. De overheid kan misdrijven bestraffen zolang ze zich zelf aan de regels houdt (Verbruggen & Verstraeten, 2013).

Bij elke beoordeling moet de rechter voldoen aan de motiveringseisen: hij moet duidelijk aangeven op basis van welke wet hij zijn beslissing heeft genomen. Het is daarom van groot belang dat de strafbaar gestelde gedragingen goed worden omschreven. Als dit niet het geval is, wordt deze wet onontvankelijk bevonden en kan deze door het Grondwettelijk Hof worden vernietigd. Als de strafbare feiten duidelijk omschreven zijn in de wet, staat de strafwet niet meer open voor interpretatie. Als er door de wetgever een eerder vage omschrijving wordt gegeven, die wettelijk gezien toch voldoende duidelijk is om niet nietig verklaard te worden, zal de rechter hier interpretatieruimte hebben. De rechter kan terecht bij de klassieke rechtsbronnen: de wet, rechtspraak en rechtsleer. Met de interpretatie van de wetgeving wordt de interpretatie van de instantie die de strafwetsbepaling heeft uitgevaardigd bedoeld. Deze interpretatie is bindend voor de rechter. Als er voor de interpretatie beroep wordt gedaan op rechtspraak, gaat de rechter kijken naar de manier waarop de wettekst door hoven en rechtbanken geïnterpreteerd is geweest bij concrete gevallen die hen werden voorgelegd. Deze jurisprudentie interpretatie is niet bindend van aard, maar heeft in de

praktijk wel een grote invloed. De rechter kan ook een prejudiciële vraag stellen bij het Grondwettelijk Hof als hij twijfelt over de wettelijkheid van de wetgevende akte. De uitleg die door het Grondwettelijk hof wordt gegeven is bindend. De commentaar van rechtsgeleerden die wetteksten bestuderen, kan gebruikt worden bij het interpreteren van de wet. Deze interpretaties uit de rechtsleer zijn niet bindend (Verbruggen & Verstraeten 2013).

Soms botsen beslissingen van een rechter met het legaliteitsbeginsel. De rechters leggen bijkomende tenlasteleggingen op, door het toepassingsgebied van het recht uit te breiden en aan te vullen. Deze bijkomende tenlasteleggingen zijn door de wetgeving niet gewenst. Hier kan dan gesproken worden over een analogische interpretatie van de wetten. Er worden dan nieuwe rechtsregels geformuleerd die niet gebaseerd zijn op de rechtsregels of de wil van de wetgever, het sluit er wel bij aan maar er worden uitbreidingen aan gegeven. Een analogische interpretatie geven aan de wet is verboden (Verbruggen & Verstraeten 2013).

2.1.2 Het misdrijf

Een misdrijf is elke handeling of het niet handelen dat in de strafwet beschreven wordt als strafbaar. Een misdrijf moet in de wetgeving omschreven zijn als strafwaardig gedrag. De wet knoopt met andere woorden een straf vast aan een bepaalde handeling. Een misdrijf wordt in de Belgische strafwetgeving niet gedefinieerd. Er is wel een drieledige indeling gemaakt met de zwaarte van de straf als onderscheidscriterium. De misdrijven worden ingedeeld in misdaden, wanbedrijven en overtredingen (Verbruggen & Verstraeten 2013).

Per misdrijf is er een minimumbewijslast, daarom is het belangrijk dat de verschillende misdrijven goed van elkaar onderscheiden kunnen worden. De bewijslast moet zowel de materiële elementen van het misdrijf als de schuldbestanddelen bevatten. De constitutieve elementen moeten aanwezig zijn bij welk misdrijf dan ook, opdat de rechter de pleger van het misdrijf kan bestraffen (Verbruggen & Verstraeten 2013). Verbruggen en Verstraeten (2013) beschrijven vier constitutieve elementen van een misdrijf: het is een gedraging die onder de wettelijke delictsomschrijving valt, die wederrechtelijk is of onrechtmatig, deze gedraging is juridisch verwijtbaar of aan schuld te wijten en wordt als strafwaardig beschouwd door de strafwetgever. Om te weten over welk soort misdrijf het gaat, moet men rekening houden met de toe te passen straf. De aard van de toepasbare straf wordt bepaald aan de hand van hoofdstuk II van boek I van het Strafwetboek. De aard van een misdrijf kan worden bepaald door de aard van de maximumstraf die door de wetgever is toegekend aan dat misdrijf. Tijdens het strafproces is het mogelijk dat de aard van het misdrijf nog verandert, het wordt pas definitief bepaald bij de veroordeling. Dit proces van denaturatie kan ook al op het niveau van de onderzoeksgerechten plaatsvinden. De aard van het misdrijf, die omschreven wordt na de denaturatie, wordt aangenomen als de oorspronkelijke aard van het misdrijf, ook al werd het eerder geclassificeerd als een zwaarder misdrijf (Verbruggen & Verstraeten 2013).

Het is de taak van de strafrechter om de juiste kwalificatie te geven aan het feit dat bij hem aanhangig is gemaakt. Hierbij wordt er een verband gelegd tussen de tenlastegelegde feiten en de strafwet. Er kunnen hierbij elementen naar voor komen die zorgen voor strafverzwaring of strafvermindering

door respectievelijk verzwarende en verzachtende omstandigheden. De rechter is bevoegd om de verzwarende omstandigheden in te roepen. Het is mogelijk dat hij hierna niet meer bevoegd zal zijn voor deze specifieke zaak (Verbruggen & Verstraeten 2013).

Een misdrijf moet een wederrechtelijkheid inhouden. Dit houdt in dat de dader niet het recht had zich op een bepaalde manier te gedragen. Sommige gedragingen worden gezien als een delictsomschrijving, maar het is mogelijk dat een bepaald persoon het recht had deze gedraging te stellen. Om dit vast te stellen moet er niet alleen gekeken worden naar het strafrecht, maar ook naar normen afkomstig uit de andere rechtsorden zoals het internationaal of Europees recht (Verbruggen & Verstraeten 2013).

Verder is het noodzakelijk dat de beklaagde schuld heeft. Of iemand al dan niet als schuldig wordt gezien, hangt af van het juridische waardeoordeel over een concrete en individuele persoon. De schuld van een persoon wijst op het feit dat het de persoon verwijtbaar is, of dat het hem kwalijk genomen wordt een bepaalde delictstypische gedraging te stellen. De persoon in kwestie wist dat dit gedrag wederrechtelijke was, maar heeft er niks aan gedaan om dit te kunnen vermijden. Een straf zou dan onterecht worden toegekend als de persoon in kwestie er niets aan kon doen. Krankzinnigheid of geestesstoornis kan aangehaald worden als schulduitsluitingsgrond. Als het de persoon niet verweten kan worden zulk gedrag te hebben gesteld, kan hem geen schuld worden aangerekend vanuit een bestraffingsperspectief (Verbruggen & Verstraeten 2013).

2.1.3 Veroordelingen

Een strafvordering ontstaat naar aanleiding van een overtreding van de strafwet. Het openbaar ministerie (O.M.) treedt op als vertegenwoordiger van de samenleving en oefent de strafvordering uit. Verder zorgt het O.M. ervoor dat de strafvordering wordt ingesteld, staat het in voor de samenstelling van het strafdossier en waakt het over het verloop van de strafrechtspleging en over de uitvoering van de straffen of maatregelen uitgesproken door de rechter. Het O.M. kan gezien worden als een aparte partij in de zaak, die het algemeen belang nastreeft. Het O.M. werkt onafhankelijk van de rechtbank (Verbruggen & Verstraeten 2013).

Het O.M. wordt op de hoogte gesteld van de misdrijven door middel van een aangifte. De procureur des Konings oordeelt over de opportuniteit van een vervolging. Hierbij wordt er rekening gehouden met onder andere de haalbaarheid van de strafvordering. Dit opportuniteitsbeginsel staat tegenover het legaliteitsbeginsel (Verbruggen & Verstraeten 2013). Het O.M. is verplicht een strafvordering in te stellen bij elk strafbaar feit waarbij voldoende aanwijzingen van schuld beschikbaar zijn (Van Den Wyngaert, 2014).

De strafvordering wordt uitgeoefend tegen de dader, mededaders en medeplichtigen. Het is mogelijk om bemiddeling te doen tussen de dader en het slachtoffer als beide partijen bereid zijn om actief mee te werken en te zoeken naar een oplossing voor de moeilijkheden die voortvloeien uit een misdrijf. Ze worden hierbij bijgestaan door een neutrale derde en de bemiddeling verloopt volgens een bepaalde methodologie. Het verzoek tot bemiddeling kan plaatsvinden tijdens elke fase van de strafprocedure. Bij een bemiddeling kunnen de partijen niet worden bijgestaan door hun advocaat.

De advocaat kan hun niet vertegenwoordigen aangezien het tijdens de bemiddeling van groot belang is dat de partijen zelf en op vrijwillige basis met elkaar communiceren (Verbruggen & Verstraeten 2013).

2.2 Het vonnis

2.2.1 De strafrechtelijke sancties

Een strafrechtelijke sanctie kan worden opgelegd als er een feit gepleegd is dat als een misdrijf wordt omschreven in de wet. De strafrechter is verplicht de straffen op te leggen die door de wet zijn bepaald. Deze straffen kunnen enkel worden opgelegd aan degene die als dader of medeplichtige worden aangeduid, waarbij elke betrokkene afzonderlijk wordt bestraft. Deze straffen zijn persoonlijk en kunnen niet worden overgedragen op de erfgenamen (Vermeulen, 2016).

Door middel van de aard van de straf kan er worden bepaald of het strafbaar feit als een misdaad, wanbedrijf of overtreding wordt omschreven. De hoofdstraf bepaalt de aard van het misdrijf, daarbij kunnen ook nog bijkomende straffen worden opgelegd. De criminele hoofdstraffen voor een natuurlijk persoon zijn opsluiting en hechtenis. De correctionele hoofdstraffen zijn gevangenisstraffen van acht dagen en meer, een werkstraf van zesentwintig uur en meer en een geldboete van minstens zesentwintig euro. Bij politiezaken zijn gevangenisstraffen van maximum zeven dagen, geldboetes van maximum vijftwintig euro en werkstraffen van twintig tot maximum vijfenveertig uur mogelijk. Soms kan de maximumduur worden overschreden als er sprake is van de toepassing van de regels van herhaling, samenloop en verzwarende omstandigheden. Een werkstraf is minder zwaar dan een gevangenisstraf, maar zwaarder dan de geldboete. Er kan een werkstraf worden uitgesproken voor misdaden die bedreigd zijn met gevangenisstraf, maar niet voor misdrijven bedreigd met een geldboete omdat de gevolgen voor de individuele vrijheid groter zouden zijn. Voor bepaalde misdrijven is het onmogelijk een werkstraf uit te spreken in plaats van een gevangenisstraf omdat zulke misdrijven een effectieve gevangenisstraf behoeven. De werkstraf is minstens twintig uren en maximum driehonderd uren, het aantal uren kan echter wel verhoogd worden als er sprake is van herhaling. De rechter kan het aantal te werken uren zelf vrij beslissen. Het is onmogelijk om tegelijkertijd een werkstraf en een gevangenisstraf op te leggen. Bij het opleggen van een werkstraf wordt er tevens een vervangende gevangenisstraf of een geldboete opgelegd die kan worden toegepast als de veroordeelde nalaat de werkstraf uit te voeren (Verbruggen & Verstraeten 2013).

Naast de hoofdstraf is het mogelijk dat de rechter een bijkomende straf oplegt. Deze bijkomende straffen kunnen de volgende zijn: een geldboete, een bijzondere verbeurdverklaring, een bekendmaking van vonnissen en arresten, een afzetting, een ontzetting van de uitoefening van bepaalde burgerlijke en politieke rechten, een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank (TBS) en andere bijkomende straffen. De TBS moet verplicht worden uitgesproken als er sprake is van herhaling en bij bepaalde specifieke misdrijven. Bij deze specifieke misdrijven wordt niet gesproken over verboden middelen, waardoor het niet relevant is voor dit onderzoek om dit verder te specificeren. De andere bijkomende straffen zijn bijvoorbeeld het verval van het recht tot sturen, beroepsverbod en bedrijfssluiting (Verbruggen & Verstraeten 2013).

2.2.2 De straftoemeting

Om in orde te zijn met het legaliteitsbeginsel moet de rechter bij een veroordeling de wetsbepaling vermelden die de bestanddelen van het misdrijf bevatten en de wetsbepalingen die aangeven wat de straf is voor het gepleegde feit. De rechter heeft binnen de perken een bepaalde soevereine beslissingsvrijheid voor het bepalen van de strafmaat en de aard van de straf, rekening houdend met de ernst van het gepleegde feit. Bij zijn beslissing moeten de rechter ook nog rekening houden met andere sanctienormen zoals deze voor strafverzwaring en de wettelijke herhaling. Als er verzwarende omstandigheden zijn vastgesteld, is de rechter verplicht hier rekening mee te houden bij het bepalen van de strafmaat (Verbruggen & Verstraeten 2013).

Indien er verzachtende omstandigheden zijn, kan er strafvermindering komen. Dit is enkel mogelijk indien de bijzondere wet of verordening dit uitdrukkelijk toelaat. Dit komt echter zeer vaak voor waardoor er in veel zaken mogelijk over strafvermindering gesproken kan worden (Verbruggen & Verstraeten 2013).

Bij wettelijke herhaling is het bij wet verplicht de straf van TBS op te leggen. Men spreekt van wettelijke herhaling als de beklaagde al eerder veroordeeld is geweest voor een misdrijf. De wettelijke herhaling zorgt ervoor dat de rechter strafverzwaring moet inroepen. De kwalificatie en de aard van het misdrijf blijven hierdoor ongewijzigd tenzij het gaat om bijzondere gevallen van herhaling omschreven in bijzondere strafwetten (Verbruggen & Verstraeten 2013).

Met het doel eerder hulpverlenend dan straffend op te treden werd er door de wetgevers een mogelijkheid voorzien die ervoor zorgt dat de opgelegde straffen niet altijd effectief uitgevoerd moeten worden. Het opleggen van straffen kan zware gevolgen hebben voor het verdere leven van de beklaagde en zijn omgeving. Daarom is de probatiewet in het leven geroepen. Op basis van deze wet zijn er vier sanctiemodaliteiten toegevoegd aan de wet: gewone opschorting van de uitspraak van de veroordeling, de probatieopschorting van de uitspraak van de veroordeling, de veroordeling met gewoon uitstel van de tenuitvoerlegging van de straffen en de veroordeling met probatie-uitstel van de tenuitvoerlegging van de straffen. Bij elk van deze vier sanctiemodaliteiten wordt een proeftijd bepaald. De veroordeelde mag gedurende deze periode geen strafbare feiten plegen en moet een vast adres hebben. Het verschil tussen de gewone opschorting en probatie-opschorting is dat er bij probatie-opschorting bijzondere voorwaarden worden verbonden aan de beslissing. Bij de uitvoering van de tenuitvoerlegging wordt er effectief een straf uitgesproken, maar die zal niet moeten worden uitgevoerd tenzij de probatievoorwaarden geschonden worden (Verbruggen & Verstraeten 2013).

2.2.3 De uitspraak

Als er niet bewezen is dat de beklaagde een misdrijf heeft gepleegd, zal de vrijspraak worden uitgesproken. Dit kan ook in geval van verschoningsgrond, rechtvaardigingsgrond en schulduitsluitingsgrond. Zoals eerder vermeld is het ook mogelijk dat de rechter opschorting inroept en daardoor de beslissing of het uitvoeren van de straf uitstelt (Verbruggen & Verstraeten 2013).

Als de rechter zijn uitspraak doet, is hij gebonden aan de motiveringsplicht. Het laat de partijen toe inzicht te verwerven in de redenen die hebben geleid tot de uitspraak en het voorkomt willekeur. Dit is een loutere vormvereiste en er wordt niet gecontroleerd op de juistheid van de motivering. Bij het uitspreken van zijn vonnis moet de rechter de grond waarop hij zich baseert motiveren, alsook de toegepaste straftoemeting (Verbruggen & Verstraeten, 2013).

Iedereen heeft het recht op de behandeling van zijn zaak binnen een redelijke termijn. Op die manier heeft de beklaagde de waarborg niet te lang in onzekerheid te zijn over de uitspraak en zijn toekomst die daaraan vasthangt (Verbruggen & Verstraeten, 2013).

2.3 Drugswet België

De drugswet van 24 februari 1921² ging van kracht op 16 maart 1921. Op 4 april en 3 mei van het jaar 2003 werden er grote veranderingen toegepast. Ook de volgende uitvoeringsbesluiten zijn van belang om een goed inzicht te krijgen in de huidige wetgeving: Koninklijk besluit houdende regeling van de slaapmiddelen en de verdovende middelen en betreffende risicobeperking en therapeutisch advies, van 31 december 1930³ en het Koninklijk besluit tot houdende regeling van sommige psychotrope stoffen en betreffende risicobeperking en therapeutisch advies, van 22 januari 1998⁴ (gewijzigd bij K.B. van 16 mei 2003) (Dangreau & Serlippens, 2007).

Er wordt een ruime bevoegdheid voor de koning voorzien in het eerste artikel van de drugswet met betrekking tot het regelen van en het toezicht houden op diverse strafbare handelingen. Meer precies gaat het hier over invoer, uitvoer, doorvoer, vervaardiging, bewaring, bezit, verkoop en teelt van planten. De verboden middelen betreffen slaapmiddelen, verdovende middelen, gifstoffen, ontsmettingsmiddelen en antiseptica, de psychotische stoffen en de precursoren. *Artikel 2bis* geeft de koning de mogelijkheid een lijst op te stellen met de specifieke middelen die in België verboden zijn. Hij kan door de laatste wetswijziging de middelen in verschillende categorieën indelen en per categorie wordt er dan een bepaalde straf toegewezen (Dangreau & Serlippens, 2007).

Aan de verschillende strafbare handelingen is een straf toegewezen in de drugswet. Ook zijn er specifieke straffen mogelijk die afwijken van het gemeenstrafrecht (art 4-9ter drugswet). De verboden middelen worden opgenomen in het koninklijk besluit onder hun wetenschappelijke naam, maar ook de straatnaam wordt erbij vermeld om verwarring te voorkomen (Dangreau & Serlippens, 2007).

De persoon die het voor een ander gemakkelijk maakt de verboden middelen te verbruiken begaat eveneens een misdrijf. Dit is het geval wanneer hij een lokaal of andere hulpmiddelen ter beschikking stelt. Hiermee wordt een situatie bedoeld waarin een persoon reeds de intentie had drug te gebruiken en waarbij dit mede door een andere persoon mogelijk gemaakt werd. In zo een situatie is het niet

² Wet betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen. Publicatie 6 maart 1921.

³ Publicatie 10 januari 1931

⁴ Publicatie 14 januari 1999

noodzakelijk dat deze andere persoon zelf in bezit was van drug of zelf een drugsverslaving heeft. Ook het aanzetten tot het gebruik is omschreven als een misdrijf in de drugswet. Hiermee wordt het opwekken van of aanmoedigen tot het gebruik van drugs bedoeld. Zelfs wanneer de persoon die aangezet wordt niet effectief overgaat op het gebruik, heeft degene die aangezet geeft tot gebruik toch een strafbaar feit begaan (Dangreau & Serlippens, 2007).

Een andere strafbare handeling waarbij de dader niet noodzakelijk in bezit is van een verboden middel noch een actieve gebruiker is, is het voorschrijfgedrag van dokters, veeartsen en andere paramedische beroepsgroepen. Wanneer zij blanco voorschriften overhandigen of geneesmiddelen voorschrijven vooraleer er een grondig onderzoek is gedaan, wordt dit in de wet als een strafbare handeling omschreven (Dangreau & Serlippens, 2007).

Bij drugsfeiten bestaat het basismisdrijf uit een combinatie van een strafbare handeling en een verboden product. Enkel de combinaties van handelingen en middelen die vermeld zijn in de wet en in de koninklijke besluiten zijn strafbaar. De hoeveelheid van de verboden substantie heeft geen invloed op de strafbaarheid, elke combinatie van eender welke hoeveelheid is strafbaar (Dangreau & Serlippens, 2007).

De strafbepalingen zijn terug te vinden in artikels *2bis* en *2ter* van de drugswet. In artikel *2bis* is de bepaling terug te vinden die aangeeft dat de koning de bevoegdheid heeft te beslissen over welke misdrijven bestraft worden met de straffen uit artikel *2bis* en welke met artikel *2ter*. Dit onderscheid gebeurt aan de hand van de categorieën waarin de verschillende middelen zijn ingedeeld (Dangreau & Serlippens, 2007).

Het basismisdrijf is, zoals hierboven besproken, een combinatie van een verboden middel en de strafbare handeling zonder bijkomende verzwarende omstandigheden. Dit wordt bestraft met een gevangenisstraf van 3 maanden tot 5 jaar en een verplicht op te leggen geldboete van 1000 tot 100000 euro. Vervolgens worden er verschillende verzwarende omstandigheden opgesomd in stijgende mate van ernst. De verzwarende omstandigheden betreffen de leeftijd (ten aanzien van wie het misdrijf gepleegd is), de ernst van de gevolgen en het feit of het misdrijf al dan niet in een georganiseerd kader heeft plaatsgevonden. De zwaarste categorie is bijvoorbeeld het basismisdrijf ten aanzien van een minderjarige die de volle leeftijd van 12 jaar niet bereikt heeft, waarbij de verdachte de leider is van een vereniging. Aan dit misdrijf zal een opsluiting tussen de 15 en 20 jaar verbonden zijn en een geldboete tussen de 1000 en 100000 euro (Dangreau & Serlippens, 2007).

Normaliter zou een inbreuk gepleegd tegen de drugswet, indien deze gepaard gaat met verzwarende omstandigheden, behandeld moeten worden in het Hof van assisen, maar deze inbreuken worden de facto gecorrectionaliseerd waardoor ze voor de correctionele rechtbank zullen worden gebracht (Dangreau & Serlippens, 2007).

In het K.B. van 31 december 1930⁵ heeft de koning drie categorieën bepaald waarin de strafbare handelingen worden ondergebracht. Per categorie werd er dan een bepaalde straf toegekend die

⁵ Publicatie 10 januari 1931

terug te vinden is in de drugswet van 24 februari 1921⁶ (Dangreau & Serlippens, 2007). Zo is voor categorie I (invoer, vervaardiging, vervoer, aanschaf, bezit, teelt van cannabis voor eigen gebruik) de straf uit art 2ter (1°-3°) toe te passen. De laagste straf in deze categorie is een geldboete van 15-25 euro voor een eerste overtreding en de hoogste straf in deze categorie is een gevangenisstraf van 8 dagen tot een maand en een bijkomende geldboete van 50 tot 100 euro. Voor categorie II (categorie I + verzwarende omstandigheden vermeld in artikel 2bis §2, §3, §4) is artikel 2ter 4° van toepassing. Dit wil zeggen dat de beklaagde een gevangenisstraf van drie maanden tot één jaar kan krijgen en een bijkomende geldboete van 1000 tot 10000 euro. Voor categorie III (alle andere inbreuken dan die vermeld in categorie I en II) worden de straffen uit artikel 2bis toegepast. Dit is een gevangenisstraf tussen de tien en twintig jaar en een bijkomende geldboete van 1000 tot 10000 euro.

⁶ Publicatie 6 maart 1921

Deelvraag 3: In welke mate wordt de veroordelingsbeslissing en de strafmaat in België beïnvloed door de *repeated player*?

Deze deelvraag wordt uitgewerkt aan de hand van regressieanalyses. Vooraleer de regressies en hun interpretatie te bespreken volgt er eerst een korte beschrijving van de manier waarop het onderzoek is verlopen. Vervolgens zullen er enkele beschrijvende statistieken worden toegelicht die de regressies in een juiste context zullen plaatsen.

3.1 Onderzoeksmethode

De regressies die uitgevoerd zijn voor dit onderzoek zijn opgesteld aan de hand van een dataset die bestaat uit gegevens verzameld aan een Vlaamse rechtbank van eerste aanleg. De dataset bevat drugszaken van de jaren 2008 tot en met 2014. De regressies zijn uitgevoerd in STATA.

In dit onderzoek wordt de invloed van de *repeated player*, het aantal keer dat een advocaat voorkomt in de dataset en het aantal keer dat een bepaalde advocaat tegenover de zelfde rechter is komen te staan getest op drie afhankelijke variabelen: de veroordelingsbeslissing, de gevangenisstraf als hoofdstraf en de bijkomende geldboete.

3.2 beschrijvende statistieken

3.2.1 Afhankelijke variabelen

Veroordelingsbeslissing

De veroordelingsbeslissing is de beslissing die de rechter neemt. Hij bepaalt of de beklaagde wordt vrijgesproken, veroordeeld of hij kan de beslissing opschorten. Wanneer de beklaagde werd vrijgesproken door de rechter werd dit gecodeerd als 0. Wanneer de rechter de beklaagde veroordeelde of de uitspraak opschortte, werd dit gecodeerd als 1.

In de dataset dit voor dit onderzoek is gebruikt zijn er 89 van de 1702 beklaagden vrij gesproken, wat overeenkomt met 5.23%.

veroordelingsbeslissing	frequentie	percentage
vrijspraak: 0	89	5.23
veroordeling/ opschorting: 1	1,613	94.77
totaal	1702	100

Tabel 1 overzicht: veroordelingsbeslissing

Hoofdstraf

De drie mogelijke hoofdstraffen zijn een gevangenisstraf, een geldboete en een werkstraf. In deze dataset kwam de gevangenisstraf het vaakst voor. Daarom werd er gekozen om voor de regressies van de hoofdstraf deze zo te coderen dat de gevangenisstraf het cijfer 1 kreeg, de geldboete en de werkstraf kregen het nummer 0.

Van de 1702 beklagde werden er in totaal 1480 personen veroordeeld tot een straf. 1169 van hen kregen een gevangenisstraf, wat overeenkomt met 78.99% van het aantal veroordeelden. Het kleinste aantal veroordeelden kreeg een geldboete, namelijk 12 personen of 0.8%. 299 beklagden kregen een werkstraf als hoofdstraf, wat overeenkomt met 20.2%.

gevangenisstraf	frequentie	percentage
nee: 0	311	21.01
ja: 1	1,169	78.99
totaal	1480	100

Tabel 2 overzicht: hoofdstraf is gevangenisstraf

geldboete	frequentie	percentage
nee: 0	1468	99.12
ja: 1	12	0.81
totaal	1480	100

Tabel 3 overzicht: hoofdstraf is geldboete

Werkstraf	frequentie	percentage
nee: 0	1181	79.8
ja: 1	299	20.2
Totaal	1480	100

Tabel 4 overzicht: hoofdstraf is werkstraf

Bijkomende straf

De rechter kan buiten de hoofdstraf ook een bijkomende straf opleggen. In het geval van drugszaken betreft deze bijkomende straf een extra geldboete. Voor de geldboete wordt een binaire variabele gebruikt. Als de rechter een bijkomende geldboete oplegt wordt dit gecodeerd als 1. Wanneer er geen bijkomende straf is, is dit 0.

Bij 1277, oftewel 86,28% van de veroordeelden werd er een bijkomende geldboete opgelegd.

Bijkomende geldboete	frequentie	percentage
nee: 0	203	13.72
ja: 1	1,277	86.28
totaal	1480	100

Tabel 5 overzicht: bijkomende straf geldboete

3.2.2 Onafhankelijke variabelen

Repeated player

Als de advocaat meer dan één keer voorkomt in de dataset is hij een *repeated player*. Deze variabele wordt gecodeerd als een binaire variabele. Een RP wordt in dit onderzoek gecodeerd als 1, *onshoters*, advocaten die slechts één keer voorkomen, worden gecodeerd als 0.

In 1423 van de zaken werd de beklaagde vertegenwoordigd door een RP, wat overeenkomt met 83.61%. De overige 279 beklagden werden vertegenwoordigd door een advocaat die slechts één maal voorkwam in deze dataset.

Zoals in het onderzoek van McGuire (1995) en Flemming en Krutz (2002) kan aangenomen worden dat de advocaten die in deze dataset herhaaldelijk voorkomen, dit ook in de toekomst nog zullen doen. We gaan er aldus vanuit dat deze advocaten effectief RP's zijn en een bepaalde expertise hebben betreffende drugszaken.

Advocaat is een RP	frequentie	percentage
nee: 0	279	16.39
ja: 1	1,423	83.61
totaal	1702	100

Tabel 6 overzicht: RP

Aantal keer dat de advocaat voorkomt

Niet enkel het feit of een advocaat een RP is, maar ook het aantal keer dat deze advocaat voorkomt in de dataset kan een invloed hebben op het vonnis en de straf die de rechter toekent. Een advocaat die meerdere malen voorkomt in de dataset zal meer ervaring hebben in dit specifiek vakgebied, het is daarom interessant om te onderzoeken of dit al dan niet een invloed zal hebben op de resultaten.

Onderstaande tabel geeft aan hoe vaak dezelfde advocaat voorkomt in de dataset. 279 advocaten komen slecht 1 maal voor, dit zijn de OS's. Eén advocaat komt 82 keer voor in de dataset en is daarbij de RP die het grootste aantal zaken heeft behandeld in deze dataset. In deze dataset komt een advocaat gemiddeld 19.69 keer voor.

aantal advocaat in DS	frequentie	percentage
1	279	16.39
2	126	7.4
3	102	5.99
4	77	4.52
5	60	3.58
6	60	3.53
7	25	1.47
8	40	2.35
9	36	2.12
10	10	0.59
11	44	2.59
12	48	2.82
13	27	1.59
14	56	3.29
16	32	1.88
17	16	0.94
18	36	2.12
19	38	2.23
20	19	1.12
21	21	1.23
23	46	2.7
24	24	1.41
26	26	1.53
27	27	1.59
28	28	1.65
29	29	1.7
37	37	2.17
38	38	2.23
45	45	2.64
51	51	3
52	52	3.06
64	64	3.76
82	82	4.82
Totaal	1,702	100

Tabel 7 overzicht: aantal keer dat de advocaat voorkomt

variabele	observaties	gemiddelde	Std Dev	min	max
aantal advocaat in DS	1702	19.698	22.24783	1	82

Tabel 8 gemiddelde en standaardafwijking aantal keren dat de advocaat voorkomt

Aantal keer dat de advocaat samen met de rechter voorkomt in de dataset

Voor dit onderzoek is het ook interessant om te kijken naar de relatie tussen de advocaat en de rechter. In de onderzoeken van Haynie en Sill (2007), Johnston en Waldfogel (2002) en McGuire (1995), werd aangehaald dat de rechter een advocaat waarmee hij al eerder in contact heeft gestaan, sneller zal vertrouwen en bijgevolg zijn standpunten bij het verdedigen van zijn cliënt sneller zal aanvaarden.

Om dit te onderzoeken werd er een combinatie gemaakt van de advocaat en de rechter. Dit werd in de dataset gecodeerd als een continue variabele, waarbij de variabele staat voor het aantal keer dat dezelfde combinatie voorkomt in de dataset.

In de volgende tabel wordt weergegeven hoe vaak een advocaat in deze dataset voor dezelfde rechter heeft moeten pleiten. In 763 van de 1702 zaken was er sprake van een unieke combinatie van rechter en advocaat. Eén advocaat heeft twintig keer voor dezelfde rechter moeten pleiten, dit is het grootste aantal keer in deze dataset.

In deze dataset moet een advocaat gemiddeld 3.59 keer voor dezelfde rechter pleiten.

# Combinatie advocaat rechter	frequentie	percentage
1	763	44.83
2	267	15.69
3	145	8.52
4	84	4.94
5	68	4
6	72	4.23
7	56	3.29
8	48	2.82
9	45	2.64
10	30	1.76
11	33	1.94
12	24	1.41
14	14	0.82
16	16	0.94
17	17	1
20	20	1.18
totaal	1702	100

Tabel 9 overzicht: combinatie advocaat en rechter

variabele	observaties	gemiddelde	Std Dev	min	max
# Combinatie advocaat rechter	1702	3.591657	3.945484	1	20

Tabel 10 gemiddelde en standaardafwijking van het aantal keer dat de advocaat en rechter samen voorkomen

3.2.3 Controlevariabelen

Voor dit onderzoek moet er rekening gehouden worden met verschillende controlevariabelen omdat deze een invloed kunnen uitoefenen op de afhankelijke variabelen. Voor de veroordelingsbeslissing en voor de soort straf die toegepast wordt, zijn er verschillende controlevariabelen in de modellen opgenomen. Deze controlevariabelen zullen hieronder besproken worden.

Veroordelingsbeslissing

Bepaalde kenmerken van de beklaagde worden als controlevariabelen gebruikt omdat deze een invloed kunnen hebben op de veroordelingsbeslissing van de rechter. Dit zijn de leeftijd van de beklaagde, het geslacht, het geboorteland en of hij onwettig in België verblijft. De leeftijd van de beklaagde is een continue variabele. Het is mogelijk dat de rechter een bepaalde voorbeeldfunctie verwacht van personen die al ouders zijn, waardoor hij ouderen mogelijk sneller zal veroordelen. Het geslacht is een binaire variabele die gelijk is aan 0 als de beklaagde een man is. Deze variabele wordt opgenomen als controlevariabele omdat het mogelijk is dat de rechter bepaalde vooroordelen heeft betreffende een bepaald geslacht en daardoor niet iedereen, onbewust, op gelijke voet behandelt. Ook het geboorteland is een binaire variabele, waarbij 1 staat voor België en 0 voor al de landen anders dan België. Voor de variabele "Beklaagde verblijft onwettig in België?" is er eveneens een binaire codering gebeurt waarbij de waarde 1 gegeven is aan de beklaagden die onwettig in België verbleven. Zowel het geboorteland als het al dan niet illegaal zijn van de beklaagde kan de veroordelingsbeslissing mogelijk beïnvloeden omdat ook hier vooroordelen kunnen meespelen.

De vroegere veroordelingen en vroegere veroordelingen voor drugsfeiten kunnen eveneens een invloed hebben op de veroordelingsbeslissing. Deze twee variabelen zijn beide continu. Als de beklaagde in voorhechtenis was bij het vonnis, kan dit een positieve invloed hebben op de veroordelingsbeslissing van de rechter. Een mogelijke verklaring hiervoor is, dat wanneer de beklaagde in voorhechtenis was, hij een zwaarder misdrijf zal hebben gepleegd en daardoor zal de rechter mogelijk sneller over gaan tot een veroordeling. Dit is een binaire variabele die 1 aangeeft als de beklaagde in voorhechtenis was op het moment dat het vonnis werd uitgesproken.

Als er een tolk aanwezig is op de zitting wil dit zeggen dat de beklaagde de Nederlandse taal niet machtig is, ook dit kan een invloed hebben op de veroordelingsbeslissing van de rechter. Deze variabele is opgenomen in de modellen als een binaire variabele waarbij het hebben van een tolk gecodeerd is als 1.

Het aantal beklaagden, het aantal tenlasteleggingen en het aantal slachtoffers wordt ook opgenomen als controlevariabelen omdat deze ook invloed hebben op de veroordelingsbeslissing. Dit zijn continue variabelen. We kunnen ervan uitgaan dat hoe hoger dit aantal wordt, hoe meer de rechter zal neigen naar veroordeling.

Het geslacht van de advocaat wordt opgenomen als controlevariabele. Omdat de rechter mogelijk het pleidooi van een vrouwelijke advocaat anders zal beoordelen als dat van een mannelijke confrater. Dit is een binaire variabele waarbij een mannelijke rechter de waarde 1 krijgt.

De verschillende verzwarende en verzachtende omstandigheden worden als controlevariabelen opgenomen. Als deze er niet waren geweest zou de rechter de beklaagde misschien niet (of juist

wel) hebben veroordeeld. Bijgevolg is het belangrijk dat ook voor deze variabelen gecontroleerd wordt. Er zijn twee mogelijke verzachtende omstandigheden waar de rechter rekening mee kan houden bij zijn veroordelingsbeslissing. Dit zijn binaire variabelen. Als er sprake is van herhaling, de dader lid is van een vereniging, leider is van een vereniging, zijn daden de dood tot gevolg hadden of zijn daden ten aanzien van een minderjarige waren gesteld, spreken we van verzwarende omstandigheden. De aanwezigheid van deze factoren kan er voor zorgen dat de rechter sneller zal beslissen de beklagde te veroordelen en zullen daarom moeten worden opgenomen als controlevariabelen. Deze variabelen zijn binaire variabelen die de waarde 1 aannemen als deze factor aanwezig is.

Als laatste wordt er nog rekening gehouden met het soort drugs als controlevariabele. Als het gaat om Cannabis zal de waarde 1 worden aangenomen. De waarde 0 wordt gegeven aan al de andere soorten, deze worden volgens de wet zwaarder bestraft. Als het slecht om een kleine overtreding gaat en deze cannabis betreft zal de rechter misschien eerder de vrijspraak uitspreken dan wanneer het over een zwaardere drug gaat, bijgevolg is het belangrijk hiervoor te controleren.

variabele	observaties	gemiddelde	Std Dev	min	max
Veroordelingsbeslissing	1702	0.9477086	0.2226795	0	1
RP_advocaat	1702	0.8360752	0.3703161	0	1
Aantal beklagden	1702	1.860752	1.364279	1	11
Aantal slachtoffers	1702	0.086369	0.616405	0	14
Aantal vroegere veroordelingen	1278	3.640063	5.623145	0	51
Aantal vroegere veroordelingen drugs	1278	0.5273865	0.9848267	0	9
Geslacht beklagde	1702	0.060517	0.2385124	0	1
Leeftijd beklagde	1700	31.39471	9.825558	16	68
Geboorteland beklagde	1626	0.4317343	0.4954703	0	1
Beklaagde Illegaal	1702	0.3014101	0.4590053	0	1
Voorhechtenis	1702	0.4306698	0.4953155	0	1
geslacht advocaat	1685	0.7554896	0.4299241	0	1
Tolk	1702	0.3331375	0.4714738	0	1
Aantal tenlasteleggingen	1702	1.518214	0.9773855	1	12
Soort drugs	1702	0.407168	0.491451	0	1
Herhaling	1702	0.1574618	0.3643427	0	1
VERZAORB	1702	0.0364277	0.187407	0	1
VERZAORK	1702	0.3519389	0.4777154	0	1
Vereniging	1702	0.2890717	0.4534645	0	1
Leider	1702	0.0123384	0.1104235	0	1
Dood tot gevolg	1702	0.0005875	0.0242393	0	1
Tav <12 jaar	1702	0.0047004	0.0684179	0	1

Tav 12-16 jaar	1702	0.0252644	0.1569732	0	1
Tav tussen 16-18 jaar	1702	0.0581669	0.2341275	0	1

Tabel 11 controlevariabelen voor veroordelingsbeslissing

De straf

Voor de straftoemeting worden dezelfde controlevariabelen als bij de veroordelingsbeslissing gebruikt, maar er worden hiervoor nog één soort controlevariabelen toegevoegd, namelijk de kwalificatie van het misdrijf.

De kwalificatie van het misdrijf beschrijft de ernst van het misdrijf en is daarom bepalend voor de hoofdstraf en de bijkomende staf die de beklaagde krijgt toegewezen. Deze zullen daarom ook als controlevariabele worden opgenomen in deze regressies. Voor deze kwalificaties zijn elf dummy's aangemaakt, waarbij "60M" het vaakst voorkomt en bijgevolg wegvalt voor het uitvoeren van de regressies. Afhankelijk van aan welke kwalificatie het misdrijf voldoet, zal de rechter een zwaardere of minder zware straf toekennen aan de beklaagde.

Met de volgende kwalificaties is rekening gehouden:

- 60A - Invoer, uitvoer van verdovende middelen/psychotrope stoffen zonder machtiging
- 60B - Verkopen, te koop aanbieden of afleveren van verdovende middelen/psychotrope stoffen zonder machtiging of aan niet gemachtigde personen
- 60C - Vergemakkelijken van of aanzetten tot het gebruik van verdovende middelen/psychotrope stoffen
- 60D - Bezit van verdovende middelen/psychotrope stoffen zonder machtiging
- 60E - Aanschaffen of pogen aan te schaffen van verdovende middelen/psychotrope stoffen door vervalsing van een voorschrift of via gelijk welk ander frauduleus middel
- 60F - Onwettige aanschaffing van verdovende middelen/psychotrope stoffen door een gemachtigd persoon
- 60G - Onwettig voorschrijven of afleveren van verdovende middelen/psychotrope stoffen door een gemachtigd persoon/Doen ontstaan, in stand houden of verergeren van een verslaving door een practicus
- 60H - Teelt van verdovende middelen
- 60K - Verdovende middelen/psychotrope stoffen – andere
- 60L - Verdovende middelen/psychotrope stoffen - niet gepreciseerd
- 60M – Doping (omitted dummy)

variabele	observaties	gemiddelde	Std Dev	min	max
Hoofdstraf geldboete	1480	0.0081081	0.0897096	0	1
Hoofdstraf werkstraf	1480	0.202027	0.401648	0	1
Hoofdstraf gevangenis	1480	0.7898649	0.4075421	0	1
bijkomende geldboete	1480	0.8628378	0.3441347	0	1
RP_advocaat	1702	0.8360752	0.3703161	0	1
aantal keren advocaat	1702	19.698	22.24783	1	82

combinatie advocaat en rechter	1702	3.591657	3.945484	1	20
Aantal beklaagden	1702	1.860752	1.364279	1	11
Aantal slachtoffers	1702	0.086369	0.616405	0	14
Aantal vroegere veroordelingen	1278	3.640063	5.623145	0	51
Aantal vroegere veroordelingen drugs	1278	0.5273865	0.9848267	0	9
Geslacht beklaagde	1702	0.060517	0.2385124	0	1
Leeftijd beklaagde	1700	31.39471	9.825558	16	68
Geboorteland beklaagde	1626	0.4317343	0.4954703	0	1
Beklaagde Illegaal	1702	0.3014101	0.4590053	0	1
Voorhechtenis	1702	0.4306698	0.4953155	0	1
geslacht advocaat	1685	0.7554896	0.4299241	0	1
Tolk	1702	0.3331375	0.4714738	0	1
Aantal tenlasteleggingen	1702	1.518214	0.9773855	1	12
tenlastelegging 60A	1702	0.4829612	0.4998565	0	1
tenlastelegging 60B	1702	0.0017626	0.041959	0	1
tenlastelegging 60C	1702	0.0458284	0.2091743	0	1
tenlastelegging 60D	1702	0.4441833	0.4970208	0	1
tenlastelegging 60E	1702	0.0164512	0.1272403	0	1
tenlastelegging 60F	1702	0.0005875	0.0242393	0	1
tenlastelegging 60G	1702	0.0017626	0.041959	0	1
tenlastelegging 60H	1702	0.0023502	0.0484358	0	1
tenlastelegging 60K	1702	0	0	0	0
tenlastelegging 60L	1702	0.0005875	0.0242393	0	1
soort drugs	1702	0.407168	0.491451	0	1
herhaling	1702	0.1574618	0.3643427	0	1
VERZAORB	1702	0.0364277	0.187407	0	1
VERZAORK	1702	0.3519389	0.4777154	0	1
Vereniging	1702	0.2890717	0.4534645	0	1
leider	1702	0.0123384	0.1104235	0	1
Dood tot gevolg	1702	0.0005875	0.0242393	0	1
Tav <12 jaar	1702	0.0047004	0.0684179	0	1
Tav 12-16 jaar	1702	0.0252644	0.1569732	0	1
Tav tussen 16-18 jaar	1702	0.0581669	0.2341275	0	1

Tabel 12 controlevariabelen voor de straffen

3.3 regressieanalyses

Voor de regressieanalyses is gebruik gemaakt van het LPM model omdat de afhankelijke variabele telkens een binaire waarde heeft.

In het volgende onderdeel worden dertien regressies besproken. Eerst wordt er onderzocht of de advocaat die een RP is, het aantal keer dat deze advocaat voorkomt en het aantal keer dat de advocaat tegenover dezelfde rechter heeft gestaan een invloed heeft op de veroordelingsbeslissing van de rechter. Voor elke onafhankelijke variabele wordt er vooreerst een hypothese gesteld die gebaseerd is op bestaande literatuur. Vervolgens zullen de resultaten van de regressies worden besproken.

In het tweede en het derde deel wordt de invloed van deze zelfde onafhankelijke variabelen getest voor respectievelijk de hoofdstraf en de bijkomende straf die de rechter toekent.

3.3.1 veroordelingsbeslissing

Regressie 1.1: Wat is de invloed van het zijn van een repeated player op de veroordelingsbeslissing van de rechter.

In deze regressie wordt nagegaan of er een invloed is van de *repeated player* op de veroordelingsbeslissing van de rechter. Er wordt nagegaan of de beklaagde wordt vrijgesproken of niet.

Hypothese: *Als de advocaat die de beklaagde bijstaat een repeated player is, is de kans kleiner dat de rechter de beklaagde zal veroordelen.*

veroordelingsbeslissing	coëfficiënt	St. Err. Robust
RP_advocaat	-.0239612*	0.012221
_cons	0.9677419***	0.0105841
F-waarde	0.0501	
N	1702	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 13 regressie 1.1 zonder controlevariabelen

Uit tabel 13 kunnen we afleiden dat, wanneer er geen rekening gehouden wordt met de controlevariabelen, er een negatief verband bestaat tussen de *repeated player* en de veroordelingsbeslissing. De kans dat de beklaagde wordt veroordeeld of dat er opschorting is, daalt gemiddeld 2.40% als zijn advocaat een *repeated player* is in vergelijking met een *oneschotter*. Deze onafhankelijke variabele heeft een significante invloed op de veroordelingsbeslissing op 10% significantieniveau.

De onafhankelijke variabele verklaart 0.16% van de variatie in de afhankelijke variabele.

Aangezien er in dit model geen controlevariabelen zijn opgenomen, wordt er niet gecontroleerd voor de andere variabelen die een mogelijke invloed kunnen hebben op de veroordelingsbeslissing. Om

een meer accuraat beeld te krijgen van de invloed van RP's wordt deze regressie opnieuw uitgevoerd, deze keer wel rekening houdend met de controlevariabelen.

veroordelingsbeslissing	coëfficiënt	St. Err. Robust
RP_advocaat	-0.0328919	0.0129082
Aantal beklaagden	-0.0454619***	0.0072846
Aantal slachtoffers	-0.0031771	0.0034036
Aantal vroegere veroordelingen	-0.0016969	0.0011603
Aantal vroegere veroordelingen drugs	-0.0094713	0.0069975
Geslacht beklaagde	-0.0484757	0.0338178
Leeftijd beklaagde	0.0013268**	0.0006604
Geboorteland beklaagde	0.0349048*	0.0181713
Beklaagde Illegaal	0.0481991***	0.0151844
Voorhechtenis	0.0190039	0.0145534
geslacht advocaat	-0.0228539	0.0195048
Tolk	0.0108775	0.0062692
Aantal tenlasteleggingen	0.0041863*	0.0145797
Soort drugs	0.0074921	0.0138454
Herhaling	0.0603258***	0.0115207
VERZAORB	0.0737733***	0.0141485
VERZAORK	0.075387***	0.0147421
Vereniging	0.0507441***	0.0149348
Leider	0.1043647***	0.0279671
Dood tot gevolg	0.0147736	0.0178039
Tav <12 jaar	-0.1053413	0.0920086
Tav 12-16 jaar	-0.011673	0.014748
Tav tussen 16-18 jaar	-0.0084033	0.013983
_cons	0.9243047***	0.0336203
F-waarde	1237	
N	.	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 14 regressie 1.1 met controlevariabelen

Na het toevoegen van de controlevariabelen is gebleken dat de invloed van de RP niet meer significant is. De kans op veroordeling of opschorting daalt gemiddeld 3.30% *ceteris paribus* als de advocaat een *repeated player* is.

Deze resultaten bevestigen wat er in de literatuur is aangetoond, namelijk dat de rechter minder snel zal over gaan tot een veroordeling als de beklaagde wordt vertegenwoordigd door een RP. Een verklaring voor het gedrag van de rechter is mogelijk te vinden door de resultaten van dit onderzoek te vergelijken met het onderzoek van Johnston en Waldfogel (2002) en het onderzoek van Harris, Peeples en Metzloff (2008). In hun onderzoek konden ze aantonen dat de rechter de advocaten met meer ervaring in een bepaald gebied als meer betrouwbaar ging achten. De pleidooien van de advocaten die herhaaldelijk dezelfde soort zaken behandelden ging hij sneller aanvaarden. Als we deze bevinding doortrekken naar de resultaten van dit onderzoek zouden we kunnen stellen dat de rechter de RP betrouwbaarder acht en bijgevolg de beklaagde minder snel zal veroordelen.

De hypothese moet echter worden verworpen daar de resultaten van dit model niet significant zijn.

De onafhankelijke variabelen en de controlevariabelen verklaren 14.19% van de variatie in de afhankelijke variabele.

Regressie 1.2: Wat is de invloed van het zijn van een repeated player op de veroordelingsbeslissing van de rechter.

In deze regressie wordt er nagegaan of er een invloed is van de *repeated player* op de veroordelingsbeslissing van de rechter. Er wordt nagegaan of de beklaagde wordt vrijgesproken of niet. Het verschil met regressie 1.1 is dat er bij deze regressie een extra controle variabele wordt opgenomen. De extra controle variabele is de ervaring van de advocaat. De Kans is groot dat advocaten die RP's zijn, ook meer ervaring hebben in het algemeen.

Uit de onderzoeken van Galanter (1974), Abrams en Yoon (2007) en McGuire (1995) blijkt dat advocaten met meer ervaring door de rechter als betrouwbaarder worden geacht. Als we de gedachtegang van die onderzoeken doortrekken naar dit onderzoek zouden we moeten stellen dat niet het feit dat de advocaat een RP is, maar het feit dat hij veel ervaring heeft, een negatieve invloed heeft op de veroordelingsbeslissing.

Hypothese: Een advocaat met meer ervaring heeft een negatieve invloed op de veroordelingsbeslissing.

Om deze hypothese te testen zal er in de volgende twee regressie gecontroleerd worden voor ervaring. Als de hypothese klopt zou de invloed van de RP op de veroordelingsbeslissing niet meer significant mogen zijn.

veroordelingsbeslissing	coëfficiënt	St. Err. Robust
RP_advocaat	-0.0740087*	0.0380108
ervaring_advocaat	-0.001149	0.0014682
_cons	0.9894611***	0.0305292
F-waarde	0.1357	
N	173	

* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 15 regressie 1.2 zonder controlevariabelen

Indien er geen rekening gehouden wordt met de controlevariabelen blijkt dat de RP een negatieve, significante invloed heeft op de veroordelingsbeslissing. Ook de ervaring heeft een negatieve invloed maar dit resultaat is niet significant. Als de advocaat een RP is daalt de kans op veroordeling of opschorting gemiddeld 7.4%, deze onafhankelijke variabele heeft een significante invloed op de veroordelingsbeslissing op 5% significantieniveau. Per jaar ervaring meer die de advocaat van de beklagde heeft, daalt de gemiddeld kans op veroordeling of opschorting met 0.11%.

De onafhankelijke variabele verklaart 0.23% van de variatie in de afhankelijke variabele verklaren.

In dit model zijn echter geen controlevariabelen toegevoegd waardoor de resultaten een vertekend beeld kunnen geven. In de volgende regressie wordt voor een aantal elementen gecontroleerd, dit moet er voor zorgen dat het model betrouwbaarder wordt.

veroordelingsbeslissing	coëfficiënt	St. Err. Robust
ervaring_advocaat	0.0006653	0.0021437
RP_advocaat	-0.0220541	0.0489104
Aantal beklagden	-0.0386222**	0.0181452
Aantal slachtoffers	-0.0052653	0.0055166
Aantal vroegere veroordelingen	0.0042862	0.00377
Aantal vroegere veroordelingen drugs	0.0224207	0.0190362
Geslacht beklagde	-0.0095863	0.0706236
Leeftijd beklagde	-0.0045939	0.0028584
Geboorteland beklagde	-0.0047097	0.075789
Beklaagde Illegaal	0.1132587**	0.055191
Voorhechtenis	-0.0023272	0.0569522
geslacht advocaat	-0.1068248	0.1010455
Tolk	-0.0005961	0.0109333
Aantal tenlasteleggingen	0.0344111	0.0481487
Soort drugs	-0.0262926	0.0558391
Herhaling	-0.0133049	0.0333943
VERZAORB	0.0919419*	0.0535703
VERZAORK	0.1140264**	0.051951
Vereniging	0.000617	0.041043
Leider	0.0904545	0.0818252
Dood tot gevolg	0	(omitted)
Tav <12 jaar	-0.5522658***	0.2089408
Tav 12-16 jaar	0.0450459	0.0526153

Tav tussen 16-18 jaar	-0.0327173	0.0506454
_cons	1.119251***	0.10482
F-waarde	.	
N	127	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 16 regressie 1.2 met controlevariabelen

Uit tabel 16 kunnen we afleiden dat, wanneer er rekening wordt gehouden met de controlevariabelen, er een negatief verband bestaat tussen de *repeated player* en de veroordelingsbeslissing. De kans dat de beklaagde wordt veroordeeld of dat er opschorting is daalt gemiddeld 2.20% *ceteris paribus* als zijn advocaat een *repeated player* is. Deze invloed is echter niet significant. De invloed van ervaring in deze regressie is positief, de kans op veroordeling of opschorting stijgt gemiddeld 0.066%, *ceteris paribus*, per jaar ervaring die de advocaat van de beklaagde meer heeft.

Uit deze resultaten blijkt aldus dat zowel ervaring, als het zijn van een RP geen significante invloed heeft. In het onderzoek van Harris et al. (2008) werd aangetoond dat in medische rechtszaken, het hebben van algemene ervaring niet voldoende was om voordelen te hebben. Enkel de advocaat die specifiek voor de medische zaken ervaring had, en bijgevolg een RP was, had meer kans om de rechtszaak te winnen. Als we de bevindingen van voorgaand onderzoek vergelijken met de resultaten uit dit onderzoek kan men stellen dat het niet noodzakelijk een voordeel is voor een advocaat om veel ervaring te hebben. Als het heel specifiek wordt toegepast op deze dataset zou de advocaat ervaring moeten hebben in het pleiten van drugszaken, en aldus een RP moeten zijn, alvorens hij de kans op veroordeling zou kunnen verkleinen.

De resultaten zijn echter vertekend daar er in de dataset slechts voor 127 advocaten informatie over de ervaring beschikbaar was. Het is bijgevolg interessant om dit verder te onderzoeken in toekomstig onderzoek.

De hypothese moet echter worden verworpen daar de resultaten van dit model niet significant zijn.

De onafhankelijke variabelen en de controlevariabelen verklaren 32.22% van de variatie in de afhankelijke variabele.

Regressie 1.3: wat is de invloed van het aantal keer dat een advocaat voor komt in de dataset op de veroordelingsbeslissing van de rechter.

In deze regressie wordt er nagegaan of er een invloed is van het aantal keer dat een advocaat voorkomt in de dataset op de uitspraak van de rechter. Als de advocaat meer dan één keer voorkomt is hij een RP, maar naargelang hij meer voorkomt in de dataset zal hij meer ervaring hebben in drugszaken. Hierbij is het aantal keer dat de advocaat voorkomt een continue variabele.

Hypothese: *Naarmate de advocaat die de beklaagde bijstaat vaker voorkomt in de dataset, wordt de kans kleiner dat de rechter de beklaagde zal veroordelen.*

veroordelingsbeslissing	coëfficiënt	St. Err. Robust
aant_advocaat	-0.0005498**	0.0002595
_cons	0.9585381***	0.0066163
F-waarde	0.0343	
N	1702	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 17 regressie 1.3 zonder controlevariabelen

Uit tabel 17 kunnen we afleiden dat, wanneer er geen rekening gehouden wordt met de controlevariabelen, er een negatief verband bestaat tussen het aantal keer dat de advocaat voorkomt in de dataset en de veroordelingsbeslissing. De kans dat de beklaagde wordt veroordeeld of dat er opschorting is daalt als zijn advocaat herhaaldelijk in de dataset voorkomt. Per keer dat de advocaat meer voorkomt in de dataset daalt de kans op veroordeling of opschorting gemiddeld 0.055%. Deze onafhankelijke variabele heeft een significante invloed op de veroordelingsbeslissing op 5% significantieniveau.

De onafhankelijke variabele verklaart 0.3% van de variatie in de afhankelijke variabele.

Daar deze regressie geen controlevariabelen bevat, is dit geen betrouwbaar model. Om een uitspraak te kunnen maken over de hypothese is het noodzakelijk rekening te houden met de controlevariabelen die beschreven zijn in hoofdstuk 3.2.3.

veroordelingsbeslissing	coëfficiënt	St. Err. Robust
aant_advocaat	-0.0008646***	0.0003088
Aantal beklagden	-0.0455928***	0.0071395
Aantal slachtoffers	-0.0029205	0.0037335
Aantal vroegere veroordelingen	-0.0015578	0.001161
Aantal vroegere veroordelingen drugs	-0.0090905	0.0069646
Geslacht beklagde	-0.0522468	0.0338382
Leeftijd beklagde	0.0012824*	0.0006623
Geboorteland beklagde	0.038292**	0.0182582
Beklaagde Illegaal	0.0438982***	0.0151423
Voorhechtenis	0.019514	0.0144906
geslacht advocaat	-0.0213745	0.0195268
Tolk	0.0107103*	0.0063402
Aantal tenlasteleggingen	0.0136978	0.0148607
Soort drugs	0.0051471	0.0139489
Herhaling	0.0629013***	0.0116726
VERZAORB	0.0700629***	0.0139487
VERZAORK	0.0783671***	0.0145022

Vereniging	0.0519769***	0.0145592
Leider	0.1015188***	0.0286068
Dood tot gevolg	0.0102518	0.0177722
Tav <12 jaar	-0.1052986	0.0931383
Tav 12-16 jaar	-0.0124591	0.0143535
Tav tussen 16-18 jaar	-0.0132581	0.0139137
_cons	0.907128***	0.0343689
F-waarde	.	
N	1237	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 18 regressie 1.3 met controlevariabelen

Voor regressie 1.3 blijft de invloed van de RP op de veroordelingsbeslissing, na het toevoegen van de controlevariabelen, significant. De kans dat de beklaagde wordt veroordeeld of dat er opschorting is daalt gemiddeld 0.086% *ceteris paribus* per keer dat de advocaat van de beklaagde meer voorkomt in de dataset. Deze onafhankelijke variabele heeft een significante invloed op de veroordelingsbeslissing op 1% significantieniveau.

Ook deze resultaten sluiten aan bij de resultaten van het onderzoek van Harris et al. (2008). Ook Daniels en Martin (2006) bekwamen in hun onderzoek gelijkaardige resultaten. De advocaten die meer ervaring hebben in een bepaald soort zaken, behalen betere resultaten. Hoe vaker een advocaat voorkomt in de dataset, hoe meer ervaring dat hij heeft in drugszaken. De advocaten die meerdere keren voorkomen in de dataset zullen bijgevolg betere resultaten bekomen. Hoe vaker de advocaat voorkomt in de dataset, hoe meer ervaring hij heeft, hoe meer de kans op veroordeling zal dalen.

Het feit dat de meer voorkomende RP's betere resultaten behalen kunnen we mogelijk ook toeschrijven aan de voorkeur van de rechter. Hoe meer ervaring de RP heeft, hoe betrouwbaarder de rechter zijn pleidooi zal achten (Galanter 1974).

De theorie van Johnson et al. (2006) stelt dat wanneer een advocaat meer ervaring heeft, zijn mondelinge verdediging steeds beter wordt. Als het pleidooi beter is zal de rechter de beklaagde ook minder snel veroordelen. Aldus kan ook deze theorie gebruikt worden om de resultaten te ondersteunen.

Deze resultaten bewijzen dat het mogelijk is dat de hypothese klopt. Naarmate de advocaat die de beklaagde bijstaat vaker voorkomt in de dataset, wordt de kans kleiner dat de rechter de beklaagde zal veroordelen.

De onafhankelijke- en controlevariabelen verklaren 14.57% van de variatie in de afhankelijke variabele.

Regressie 1.4: wat is de invloed van het aantal keer dat een advocaat tegenover een zelfde rechter heeft gestaan in de dataset, op de veroordelingsbeslissing van de rechter.

In deze regressie wordt er nagegaan of er een invloed is van het aantal keer dat een bepaalde advocaat tegenover een zelfde rechter heeft gestaan in de dataset, op de uitspraak van de rechter. De koppels advocaten en rechters is hierbij een continue variabele.

Hypothese: Naarmate de advocaat die de beklaagde bijstaat vaker tegenover dezelfde rechter heeft gestaan, wordt de kans kleiner dat de rechter de beklaagde zal veroordelen.

veroordelingsbeslissing	coëfficiënt	St. Err. Robust
combinatie_RechterAdvocaat	-0.0007682	0.0014452
_cons	0.9504679***	0.007294
F-waarde	0.5951	
N	1702	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 19 regressie 1.4 zonder controlevariabelen

Uit bovenstaande tabel kunnen we afleiden dat, indien er geen rekening gehouden wordt met controlevariabelen, het aantal keer dat een advocaat voor dezelfde rechter heeft gestaan een negatieve invloed heeft op de veroordelingsbeslissing. Iedere keer een advocaat meer tegenover dezelfde rechter heeft gestaan daalt de kans op veroordeling of opschorting gemiddeld 0.077%. Deze resultaten zijn echter niet significant.

De onafhankelijke variabele verklaart 0.02% van de variatie in de afhankelijke variabele.

Om een betrouwbaarder beeld te krijgen van de invloed van de combinatie van de rechter en advocaat worden in de volgende regressie de controlevariabelen toegevoegd.

veroordelingsbeslissing	coëfficiënt	St. Err. Robust
combinatie_RechterAdvocaat	-0.0006709	0.0016481
Aantal beklagden	-0.0457018***	0.0072694
Aantal slachtoffers	-0.002586	0.0032591
Aantal vroegere veroordelingen	-0.0017016	0.0011676
Aantal vroegere veroordelingen drugs	-0.0096106	0.0069954
Geslacht beklagde	-0.0505273	0.0340178
Leeftijd beklagde	0.0013575**	0.0006623
Geboorteland beklagde	0.0386629**	0.0183246
Beklaagde Illegaal	0.0473936***	0.0152111
Voorhechtenis	0.0173626	0.0145771
geslacht advocaat	-0.021451	0.0195206
Tolk	0.0105926	0.0063014
Aantal tenlasteleggingen	0.0016068*	0.0147089
Soort drugs	0.0081389	0.0138751

Herhaling	0.0613774***	0.0116006
VERZAORB	0.0754144***	0.014215
VERZAORK	0.0772064***	0.0147076
Vereniging	0.0485145***	0.0148005
Leider	0.0983093***	0.0276507
Dood tot gevolg	0.012006	0.018741
Tav <12 jaar	-0.1030893	0.0924986
Tav 12-16 jaar	-0.0114902	0.014444
Tav tussen 16-18 jaar	-0.0074792	0.0140497
_cons	0.8993449***	0.0349784
F-waarde	.	
N	1237	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 20 regressie 1.4 met controlevariabelen

Uit tabel 20 blijkt dat ook na het toevoegen van de controlevariabelen er een negatieve invloed is van het aantal keer dat de advocaat voor dezelfde rechter heeft gestaan, op de veroordelingsbeslissing. Iedere keer een advocaat meer tegenover dezelfde rechter heeft gestaan daalt de kans op veroordeling of opschorting gemiddeld 0.077% *ceteris paribus*. Ook hier is het resultaat niet significant.

Het negatief verband sluit aan bij de bevindingen in voorgaande literatuur. McGuire (1995) toont in zijn onderzoek aan dat advocaten een bepaalde reputatie opbouwen en zich daar doorheen hun carrière naar blijven gedragen. Als de advocaat al eerder voor dezelfde rechter heeft moeten pleiten weet deze rechter hoe de advocaat te werk gaat. De rechter ervaart een gevoel van vertrouwen en zal bijgevolg het pleidooi van de advocaat sneller aanvaarden. Derhalve zal de kans op de veroordeling van de beklaagde dalen.

De hypothese moet worden verworpen daar de resultaten van dit model niet significant zijn.

De onafhankelijke- en controlevariabelen verklaren 13.91% van de variatie in de afhankelijke variabele verklaren.

3.3.2 Hoofdstraf

Naast de veroordelingsbeslissing kan de advocaat van de beklaagde mogelijks ook een invloed uitoefenen op de hoofdstraf die de rechter uitspreekt. Om dit te onderzoeken wordt de hoofdstraf als afhankelijke variabele gebruikt in de volgende regressies. Er wordt onderzocht of de beklaagde al dan niet een gevangenisstraf als hoofdstraf krijgt toegewezen. Als de beklaagde geen gevangenisstraf krijgt toegewezen krijgt hij ofwel een werkstraf ofwel een geldboete opgelegd.

Regressie 2.1: Wat is de invloed van het zijn van een repeated player op de hoofdstraf. Krijgt de beklaagde een gevangenisstraf?

In deze regressie wordt nagegaan of er een invloed is van de repeated player op de hoofdstraf die de rechter aan de beklaagde oplegt. Er wordt nagegaan of de beklaagde een gevangenisstraf krijgt of niet.

Hypothese: De kans op een gevangenisstraf is kleiner als de advocaat van de beklaagde een repeated player is.

hoofdstraf-gevangenis	coëfficiënt	St. Err. Robust
RP_advocaat	0.0983919***	0.0319389
_cons	0.7068966***	0.0299046
F-waarde	0.0021	
N	1480	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 21 regressie 2.1 zonder controlevariabelen

Uit tabel 21 blijkt dat, wanneer er geen rekening gehouden wordt met de controlevariabelen, er een positieve, significante invloed is op de gevangenisstraf als hoofdstraf. Als de advocaat van de beklaagde een RP is, stijgt zijn kans op een gevangenisstraf gemiddeld 9.83%. Deze onafhankelijke variabele heeft een significante invloed op de hoofdstraf op 1% significantieniveau.

De onafhankelijke variabele verklaart 0.77% van de variatie in de afhankelijke variabele.

Om het model echter helemaal juist te interpreteren is het van belang dat er rekening wordt gehouden met enkele controlevariabelen. Na het toevoegen van deze variabelen worden de onderstaande resultaten gevonden voor de invloed van de RP op de hoofdstraf.

hoofdstraf-gevangenis	coëfficiënt	St. Err. Robust
RP_advocaat	-0.0333598	0.0337277
Aantal beklaagden	0.0188932*	0.0112522
Aantal slachtoffers	0.0295496**	0.013937
Aantal vroegere veroordelingen	0.0039049	0.0025308

Aantal vroegere veroordelingen drugs	0.0004556	0.0132016
Geslacht beklaagde	-0.0410855	0.069057
Leeftijd beklaagde	0.004611***	0.0012958
Geboorteland beklaagde	-0.1468826***	0.0326899
Beklaagde Illegaal	0.0370952	0.0298783
Voorhechtenis	0.1869642***	0.0287112
Tolk	0.0616111**	0.0281789
Aantal tenlasteleggingen	0.0161189	0.013802
geslacht advocaat	-0.0279762	0.0273737
tenlastelegging 60A	0.160826	0.1821273
tenlastelegging 60B	-0.3944787**	0.1829793
tenlastelegging 60C	0.2576135	0.1850918
tenlastelegging 60D	0.121154	0.1820461
tenlastelegging 60E	0.2728334	0.2114074
tenlastelegging 60F	0	(omitted)
tenlastelegging 60G	-0.5077874***	0.1842064
tenlastelegging 60H	0.5190517**	0.2057991
tenlastelegging 60K	0	(omitted)
tenlastelegging 60L	0.4663836**	0.1909943
soort drugs	-0.0623569**	0.0288809
herh	0.069388**	0.0294101
VERZAORB	-0.3955209***	0.0502454
VERZAORK	-0.1365526**	0.0692921
Verenig	0.1590444**	0.0688086
leider	0.1814614*	0.0956995
Dood tot gevolg	0.0100192	0.0421182
Tav <12 jaar	0.1250531	0.1548444
Tav 12-16 jaar	-0.0405611	0.0873776
Tav tussen 16-18 jaar	-0.0580178	0.0675617
_cons	0.4162376**	0.1978844
F-waarde	.	
N	1046	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 22 regressie 2.1 met controlevariabelen

De invloed van de RP op de hoofdstraf is negatief wanneer er rekening gehouden wordt met de controlevariabelen. Het resultaat is echter niet significant. Als de advocaat van de beklaagde een RP is daalt de kans dat hij een gevangenisstraf krijgt gemiddeld 3.33% *ceteris paribus*.

Deze resultaten bevestigen de theorie van Abrams en Yoon (2007). Uit hun onderzoek bleek dat de beklagden met een ervaren advocaat minder kans hadden op een gevangenisstraf, en wanneer ze wel een gevangenisstraf kregen was de duur van die straf minder lang.

Hoewel deze resultaten onze verwachtingen bevestigen, moet de hypothese worden verworpen worden daar de resultaten niet significant zijn.

De onafhankelijke- en controlevariabelen verklaren 30.83% van de variatie in de afhankelijke variabele verklaren.

Regressie 2.2: Wat is de invloed van het aantal keer dat een advocaat voorkomt in deze dataset, op de hoofdstraf. Krijgt de beklagde een gevangenisstraf

In deze regressie wordt er nagegaan of er een invloed is van het aantal keer dat een advocaat voorkomt in de dataset, op de beslissing van de rechter om als hoofdstraf een gevangenisstraf op te leggen aan de beklagde.

Hypothese: De kans op een gevangenisstraf wordt kleiner naarmate de advocaat van de beklagde meerdere malen voorkomt in de dataset.

hoofdstraf-gevangenis	coëfficiënt	St. Err. Robust
aant_advocaat	0.0009462**	0.0004725
_cons	0.77082***	0.0147137
F-waarde	0.0454	
N	1480	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 23 regressie 2.2 zonder controlevariabelen

Uit bovenstaande tabel blijkt dat, wanneer er geen rekening gehouden wordt met de controlevariabelen, er een positief verband bestaat tussen het aantal keer dat de advocaat voorkomt in de dataset en de gevangenisstraf. De invloed van de onafhankelijke variabele op de hoofdstraf is significant op 5% significantieniveau. Per keer dat de advocaat meer voorkomt in de dataset, stijgt de kans op een gevangenisstraf gemiddeld 0.094%.

De onafhankelijke variabele verklaart 0.27% van de variatie in de afhankelijke variabele.

Daar er in deze regressie geen controlevariabelen zijn opgenomen, is dit geen betrouwbaar model.

hoofdstraf-gevangenis	coëfficiënt	St. Err. Robust
aant_advocaat	0.0005141	0.0005651
Aantal beklagden	0.0185934*	0.0112003
Aantal slachtoffers	0.0306695**	0.0141839
Aantal vroegere veroordelingen	0.0038366	0.0025517

Aantal vroegere veroordelingen drugs	0.0002372	0.013171
Geslacht beklaagde	-0.0390107	0.068552
Leeftijd beklaagde	0.0046427***	0.0012973
Geboorteland beklaagde	-0.1445223***	0.0324811
Beklaagde Illegaal	0.0388344	0.0304143
Voorhechtenis	0.1835322***	0.0287268
Tolk	0.0626149**	0.0283454
Aantal tenlasteleggingen	0.0157838	0.0138041
geslacht advocaat	-0.0387496	0.028316
tenlastelegging 60A	0.135003	0.1781048
tenlastelegging 60B	-0.4024655**	0.1808405
tenlastelegging 60C	0.2419926	0.1818409
tenlastelegging 60D	0.0962955	0.178026
tenlastelegging 60E	0.2408713	0.2080428
tenlastelegging 60F	0	(omitted)
tenlastelegging 60G	-0.4934647***	0.1816971
tenlastelegging 60H	0.4928393**	0.2018525
tenlastelegging 60K	0	(omitted)
tenlastelegging 60L	0.4492468**	0.1860417
soort drugs	-0.0589164**	0.0290771
herh	0.0698815**	0.0293306
VERZAORB	-0.3892832***	0.050587
VERZAORK	-0.13518**	0.0687208
Verenig	0.1526754**	0.0682688
leider	0.1698111*	0.0943731
Dood tot gevolg	0.011265	0.0423687
Tav <12 jaar	0.1249683	0.146725
Tav 12-16 jaar	-0.0402368	0.0867596
Tav tussen 16-18 jaar	-0.0524888	0.0668999
_cons	0.4097961**	0.194585
F-waarde	.	
N	1046	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 24 regressie 2.2 met controlevariabelen

In bovenstaande tabel worden de resultaten weergegeven voor de regressie waarbij de controlevariabelen wel zijn opgenomen. Ook hier blijkt dat de het aantal keer dat de advocaat voorkomt in de dataset een positieve invloed heeft op de gevangenisstraf als hoofdstraf. Per keer dat de advocaat meer voorkomt in de dataset stijgt de kans dat de beklagde een gevangenisstraf krijgt gemiddeld 0.051% *ceteris paribus*.

Deze resultaten spreken de resultaten uit voorgaande onderzoeken tegen. Zoals eerder vermeld, werd in het onderzoek van Abrams en Yoon (2007) aangetoond dat een meer ervaren advocaat er voor kan zorgen dat de beklaagde geen, of een kortere celstraf zal krijgen. Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt echter dat een advocaat die meer voorkomt, en aldus meer ervaring heeft, de kansen op een celstraf verhoogt. Het zou kunnen dat de ervaren advocaat er voor kan zorgen dat de beklaagde de gevangenisstraf niet effectief moet uitvoeren. Dit wordt verder niet onderzocht in deze masterproef, maar geeft wel een goede invalshoek voor toekomstig onderzoek.

De hypothese moet worden verworpen daar de resultaten van dit model niet significant zijn.

De onafhankelijke variabele en de controlevariabelen verklaren 30.82% van de variatie in de afhankelijke variabele.

Regressie 2.3: Wat is de invloed van het aantal keer dat een advocaat tegenover een zelfde rechter heeft gestaan in de dataset, op de hoofdstraf. Krijgt de beklaagde een gevangenisstraf?

In deze regressie wordt er nagegaan of er een invloed is van het aantal keer dat een advocaat voor dezelfde rechter heeft gestaan, op de beslissing van de rechter om als hoofdstraf een gevangenisstraf op te leggen aan de beklaagde.

Hypothese: De kans op een gevangenisstraf wordt kleiner naarmate de advocaat van de beklaagde meerdere malen voor dezelfde rechter heeft gestaan.

hoofdstraf-gevangenis	coëfficiënt	St. Err. Robust
combinatie_RechterAdvocaat	0.004192*	0.0025402
_cons	0.7744621***	0.0145426
F-waarde	0.0991	
N	1480	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 25 regressie 2.3 zonder controlevariabelen

Uit tabel 25 blijkt dat het aantal keren dat de advocaat voor dezelfde rechter is komen te staan een positieve, significante invloed heeft op de hoofdstraf die de rechter toekent aan de beklaagde. Dit wanneer er geen rekening gehouden wordt met de controlevariabelen. Per keer meer dat dezelfde advocaat voor dezelfde rechter heeft moeten staan, stijgt de kans op een gevangenisstraf voor de beklaagde gemiddeld 0.41%. Deze onafhankelijke variabele heeft een significante invloed op de hoofdstraf op 10% significantieniveau.

De onafhankelijke variabele verklaart 0.17% van de variatie in de afhankelijke variabele.

Om een accurater beeld te krijgen van de invloed van deze onafhankelijke variabele, moeten er controlevariabelen worden toegevoegd. Als er voor verschillende invloeden gecontroleerd wordt kunnen de volgende resultaten worden gevonden.

hoofdstraf-gevangenis	coëfficiënt	St. Err. Robust
combinatie_RechterAdvocaat	-0.0006991	0.0031154
Aantal beklaagden	0.0182752	0.011222
Aantal slachtoffers	0.0302107**	0.0142372
Aantal vroegere veroordelingen	0.0039408	0.0025392
Aantal vroegere veroordelingen drugs	0.0003711	0.0131601
Geslacht beklaagde	-0.0403557	0.0687348
Leeftijd beklaagde	0.0045984***	0.0013002
Geboorteland beklaagde	-0.1441245***	0.0324584
Beklaagde Illegaal	0.0356951	0.0301922
Voorhechtenis	0.1852759***	0.0287427
Tolk	0.0631568**	0.0282318
Aantal tenlasteleggingen	0.0157602	0.0138072
geslacht advocaat	-0.030275	0.0272763
tenlastelegging 60A	0.1398898	0.1806923
tenlastelegging 60B	-0.4081653**	0.1829128
tenlastelegging 60C	0.2396492	0.1842876
tenlastelegging 60D	0.1004357	0.1806237
tenlastelegging 60E	0.2477761	0.2100514
tenlastelegging 60F	0	(omitted)
tenlastelegging 60G	-0.5046155***	0.1837271
tenlastelegging 60H	0.4881406**	0.2040248
tenlastelegging 60K	0	(omitted)
tenlastelegging 60L	0.4360715**	0.1881743
soort drugs	-0.0618416**	0.0290142
herh	0.0704734**	0.0292897
VERZAORB	-0.3935092***	0.0504437
VERZAORK	-0.134275*	0.0690334
Verenig	0.1565272**	0.0686732
leider	0.1736783*	0.0953572
Dood tot gevolg	0.0074196	0.042955
Tav <12 jaar	0.1302059	0.1511835
Tav 12-16 jaar	-0.0396315	0.0873878
Tav tussen 16-18 jaar	-0.0575036	0.0673028
_cons	0.4138988**	0.1975207
F-waarde	.	
N	1046	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 26 regressie 2.3 met controlevariabelen

Het aantal keer dat een zelfde rechter en advocaat tegenover elkaar hebben gestaan heeft een negatieve invloed op de gevangenisstraf als hoofdstraf. Per keer meer dat de advocaat tegenover dezelfde rechter heeft gestaan daalt de kans op een gevangenisstraf voor de beklaagde gemiddeld 0.069% *ceteris paribus*. Dit resultaat is echter niet significant.

Deze resultaten zijn mogelijk te verklaren door het feit dat rechters meer vertrouwen hebben in advocaten die ze al meerdere keren hebben horen pleiten. McGuire (1995) toont aan dat deze advocaten kunnen reken op hun reputatie die een bepaalde indruk heeft nagelaten op de rechter.

Daar deze resultaten echter niet significant zijn, moet de hypothese worden verworpen.

De onafhankelijke variabele en de controlevariabelen verklaren 30.77% van de variatie in de afhankelijke variabele.

3.3.3 Bijkomende straf

Regressie 3.1: Wat is de invloed van het zijn van een repeated player op de hoofdstraf. Krijgt de beklaagde een bijkomende geldboete?

In deze regressie wordt er nagegaan of er een invloed is van de *repeated player* op de beslissing van de rechter om een bijkomende geldboete op te leggen.

Hypothese: De kans op een bijkomende geldboete daalt als de advocaat van de beklaagde een *repeated player* is.

bijkomende geldboete	coëfficiënt	St. Err. Robust
RP_advocaat	0.0724746***	0.0278272
_cons	0.8017241***	0.0261937
F-waarde	0.0093	
N	1480	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 27 regressie 3.1 zonder controlevariabelen

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de RP een positieve, significante invloed heeft op de bijkomende geldboete. Als de advocaat een RP is stijgt de kans om een bijkomende geldboete te krijgen gemiddeld 7.24%. Deze onafhankelijke variabele heeft een significante invloed op de bijkomende straf op 1% significantieniveau.

De onafhankelijke variabele verklaart 0.59% van de variatie in de afhankelijke variabele.

Om deze regressie echter juist te interpreteren is het belangrijk rekening te houden met een aantal controlevariabelen. Door deze toe te voegen worden de volgende resultaten bekomen:

bijkomende geldboete	coëfficiënt	St. Err. Robust
RP_advocaat	0.0414276	0.0288025
Aantal beklaagden	-0.0289857**	0.0123218
Aantal slachtoffers	-0.0226199	0.0155008
Aantal vroegere veroordelingen	0.0002056	0.0018351
Aantal vroegere veroordelingen drugs	0.0153289	0.0102016
Geslacht beklaagde	-0.0380807	0.0470734
Leeftijd beklaagde	0.0009704	0.0010506
Geboorteland beklaagde	-0.0839797***	0.0235635
Beklaagde Illegaal	-0.014476	0.0267374
Voorhechtenis	0.0411572*	0.0232733
Tolk	-0.0306898	0.0276361
Aantal tenlasteleggingen	-0.0023741	0.0115007
geslacht advocaat	-0.0014994	0.0212525

tenlastelegging 60A	-0.2933785***	0.0977883
tenlastelegging 60B	-1.197137***	0.0976449
tenlastelegging 60C	-0.4255318***	0.1173523
tenlastelegging 60D	-0.295747***	0.0971979
tenlastelegging 60E	-0.3275973***	0.1065731
tenlastelegging 60F	0	(omitted)
tenlastelegging 60G	-0.1960898**	0.096498
tenlastelegging 60H	-0.228486**	0.1100447
tenlastelegging 60K	0	(omitted)
tenlastelegging 60L	-0.0668516	0.1111406
soort drugs	0.005014	0.0210384
herh	0.0028887	0.0221752
VERZAORB	-0.7261978***	0.0508346
VERZAORK	-0.1262636***	0.0613458
Verenig	-0.0029033**	0.0639112
leider	-0.0825835	0.1254474
Dood tot gevolg	-0.0507686	0.0374459
Tav <12 jaar	0.0054037	0.1943056
Tav 12-16 jaar	-0.1878041**	0.0915816
Tav tussen 16-18 jaar	-0.1215143*	0.0657136
_cons	1.268326***	0.1137577
F-waarde	.	
N	1046	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 28 regressie 3.1 met controlevariabelen

De RP als advocaat heeft een positieve invloed op de bijkomende geldboete. Als de advocaat van de beklaagde een RP is stijgt de kans op een geldboete gemiddeld 4.14% *ceteris paribus*. Dit resultaat is echter niet significant.

Dit resultaat sluit niet aan bij eerder onderzoek. Na het lezen van eerdere onderzoeken verwachten we dat de RP een negatieve invloed heeft op de bijkomende straf. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de rechter er voor kiest de beklaagde een kortere gevangenisstraf te geven en daarbij een bijkomende geldboete oplegt. Om deze theorie te testen is er nog verder onderzoek nodig.

De hypothese moet worden verworpen daar de resultaten van dit model niet significant zijn.

De onafhankelijke variabele en de controlevariabelen verklaren 34.77% van de variatie in de afhankelijke variabele.

Regressie 3.2: Wat is de invloed van het aantal keer dat een advocaat voorkomt in deze dataset, op de hoofdstraf. Krijgt de beklaagde een bijkomende geldboete?

In deze regressie wordt er nagegaan of er een invloed is van het aantal keer dat een advocaat voorkomt in de dataset, op de beslissing van de rechter om een bijkomende geldboete op te leggen. Hierbij is het aantal keer dat de advocaat voorkomt een continue variabele.

Hypothese: De kans op een bijkomende geldboete wordt kleiner naarmate de advocaat van de beklaagde meerdere malen voorkomt in de dataset.

bijkomende geldboete	coëfficiënt	St. Err. Robust
aant_advocaat	0.0007672**	0.0003752
_cons	0.8473957***	0.0123367
F-waarde	.	
N	1480	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 29 regressie 3.2 zonder controlevariabelen

Het aantal keer dat een advocaat voorkomt in de dataset heeft een positieve, significante invloed op de bijkomende geldboete. De kans op een bijkomende geldboete stijgt gemiddeld 0.076% per keer dat de advocaat van de beklaagde meer voorkomt in de dataset. Voor de advocaat die het vaakst voorkomt in deze dataset, namelijk 82 keer, wil dit zeggen dat de beklaagde die door deze advocaat verdedigd wordt gemiddeld 6.23% meer kans heeft om een bijkomende geldboete te krijgen. Deze onafhankelijke variabele heeft een significante invloed op de bijkomende straf op 5% significantieniveau.

De onafhankelijke variabele verklaart 0.25% van de variatie in de afhankelijke variabele.

Daar er voor bovenstaande regressie geen controlevariabelen zijn opgenomen, wordt er een nieuw model opgesteld waar deze wel in aanwezig zijn. Als er voor deze variabelen wordt gecontroleerd verkrijgen we een accurater beeld van de invloed van het aantal keer dat de advocaat voorkomt in de dataset.

bijkomende geldboete	coëfficiënt	St. Err. Robust
aant_advocaat	0.0005254	0.0004247
Aantal beklaagden	-0.0279839**	0.0122859
Aantal slachtoffers	-0.0233489	0.015227
Aantal vroegere veroordelingen	0.0000909	0.0018435
Aantal vroegere veroordelingen drugs	0.0153533	0.0101974
Geslacht beklaagde	-0.0369455	0.0471801
Leeftijd beklaagde	0.0010108	0.0010539
Geboorteland beklaagde	-0.0878615***	0.0236751
Beklaagde Illegaal	-0.0107648	0.027008

Voorhechtenis	0.0426642*	0.0232895
Tolk	-0.0328914	0.0276786
Aantal tenlasteleggingen	-0.002134	0.0115518
geslacht advocaat	-0.0056753	0.0222063
tenlastelegging 60A	-0.2698529***	0.0935373
tenlastelegging 60B	-1.1753***	0.0934324
tenlastelegging 60C	-0.4005503***	0.1139082
tenlastelegging 60D	-0.2723349***	0.0928903
tenlastelegging 60E	-0.3010231***	0.1021475
tenlastelegging 60F	0	(omitted)
tenlastelegging 60G	-0.1905045**	0.0954905
tenlastelegging 60H	-0.1862394*	0.1033675
tenlastelegging 60K	0	(omitted)
tenlastelegging 60L	-0.0187527	0.1047372
soort drugs	0.0063662	0.0210405
herh	0.0004461	0.0221193
VERZAORB	-0.7252614***	0.0506638
VERZAORK	-0.1300937**	0.0614864
Verenig	-0.0018218	0.0639069
leider	-0.0765601	0.1242493
Dood tot gevolg	-0.0476904	0.037425
Tav <12 jaar	-0.0017141	0.1985086
Tav 12-16 jaar	-0.1880194**	0.0914621
Tav tussen 16-18 jaar	-0.1184292*	0.0660976
_cons	1.270383***	0.1126454
F-waarde	.	
N	1046	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 30 regressie 3.2 met controlevariabelen

Na het constant houden van de controlevariabelen blijkt dat het aantal keer dat de advocaat voorkomt in de dataset nog steeds een positieve invloed heeft op het krijgen van een bijkomende straf. De kans dat de beklaagde een bijkomende geldboete krijgt stijgt gemiddeld 0.0525% per keer dat de advocaat meer voorkomt in de dataset. Dit resultaat is echter niet significant.

De onafhankelijke variabele en de controlevariabelen verklaren 34.70% van de variatie in de afhankelijke variabele.

Ook dit resultaat sluit niet aan bij wat er in voorgaand onderzoek is gevonden. Men zou verwachten dat de beklaagde die vertegenwoordigd wordt door een advocaat die meerdere malen voorkomt in de dataset een kleinere kans heeft veroordeeld te worden (Abrams en Yoon 2007).

Daar het resultaat niet significant is kan er geen uitspraak gedaan worden over de hypothese.

Regressie 3.3: Wat is de invloed van het aantal keer dat een advocaat tegenover een zelfde rechter heeft gestaan in de dataset, op de hoofdstraf. Krijgt de beklaagde een bijkomende geldboete?

In deze regressie wordt er nagegaan of er een invloed is van het aantal keer dat een bepaalde advocaat tegenover een zelfde rechter heeft gestaan in de dataset, op de beslissing van de rechter om een bijkomende geldboete op te leggen. De koppels advocaten en rechters is hierbij een continue variabele.

Hypothese: De kans op een bijkomende geldboete wordt kleiner naarmate de advocaat van de beklaagde meerdere malen voor dezelfde rechter heeft gestaan.

bijkomende geldboete	coëfficiënt	St. Err. Robust
combinatie_RechterAdvocaat	0.0065955***	0.0017723
_cons	0.8386038***	0.0121497
F-waarde	0.0002	
N	1480	
* p-waarde < 0,10 ** p-waarde < 0,05 *** p-waarde < 0,01		

Tabel 31 regressie 3.3 zonder controlevariabelen

Bovenstaande tabel geeft de resultaten weer van de regressie die onderzoekt of er een invloed is van het aantal keer dat een advocaat voor dezelfde rechter heeft gestaan op de bijkomende geldboete. Hieruit blijkt dat deze invloed positief is. De kans op een bijkomende geldboete stijgt gemiddeld 0.066% per keer meer dat dezelfde advocaat voor dezelfde rechter heeft gestaan. Deze onafhankelijke variabele heeft een significante invloed op de bijkomende straf op 5% significantieniveau.

De onafhankelijke variabele verklaart 0.59% van de variatie in de afhankelijke variabele.

In onderstaande tabel worden de resultaten weergegeven van dezelfde regressie na het constant houden van verschillende controlevariabelen. Deze resultaten geven een accurater beeld van de invloed van de advocaat die meerdere keren tegenover dezelfde rechter heeft gestaan op de bijkomende geldboete.

bijkomende geldboete	coëfficiënt	St. Err. Robust
combinatie_RechterAdvocaat	0.0057314**	0.0022868
Aantal beklaagden	-0.0279384**	0.0122825
Aantal slachtoffers	-0.0222832	0.0155229
Aantal vroegere veroordelingen	0.0000491	0.001839
Aantal vroegere veroordelingen drugs	0.0152607	0.0101474
Geslacht beklaagde	-0.0410359	0.0473294
Leeftijd beklaagde	0.0010494	0.0010487

Geboorteland beklaagde	-0.0872505***	0.023586
Beklaagde Illegaal	-0.0089387	0.026621
Voorhechtenis	0.0395888	0.0231515
Tolk	-0.033444	0.0276624
Aantal tenlasteleggingen	-0.0012238	0.0115903
geslacht advocaat	-0.0036564	0.0214409
tenlastelegging 60A	-0.2751252***	0.0939498
tenlastelegging 60B	-1.177114***	0.0937662
tenlastelegging 60C	-0.4040753***	0.1140766
tenlastelegging 60D	-0.2759018***	0.0932066
tenlastelegging 60E	-0.304206***	0.1024947
tenlastelegging 60F	0	(omitted)
tenlastelegging 60G	-0.1942741**	0.0956012
tenlastelegging 60H	-0.1872026*	0.1035158
tenlastelegging 60K	0	(omitted)
tenlastelegging 60L	-0.0199598	0.1050455
soort drugs	0.0074395	0.0210508
herh	0.0030459	0.0219925
VERZAORB	-0.7259775***	0.0501662
VERZAORK	-0.1288563**	0.0612817
Verenig	-0.0055917	0.0639074
leider	-0.0738722	0.1246126
Dood tot gevolg	-0.0350024	0.0375374
Tav <12 jaar	-0.0152349	0.1949349
Tav 12-16 jaar	-0.1937452**	0.0906896
Tav tussen 16-18 jaar	-0.1178454*	0.0657064
_cons	1.260949***	0.1127137
F-waarde	.	
N	1046	
* p-waarde < 0,10		
** p-waarde < 0,05		
*** p-waarde < 0,01		

Tabel 32 regressie 3.3 met controlevariabelen

Na het constant houden van de controlevariabelen blijft de invloed nog steeds positief en significant. De kans dat de beklaagde een bijkomende geldboete krijgt stijgt gemiddeld 0.57% *ceteris paribus* per keer dat de combinatie advocaat en rechter meer voorkomt in de dataset. De kans op een bijkomende geldboeten voor de beklaagde die door de advocaat verdedigd wordt die al het vaakst voor dezelfde rechter heeft gestaan, twintig keer in deze dataset, stijgt gemiddeld 11.4% *ceteris paribus*. Deze onafhankelijke variabele heeft een significante invloed op de bijkomende straf op 5% significantieniveau.

Dit is het resultaat wanneer al de andere variabelen constant worden gehouden. Ook de waarde van de geldboete wordt hier niet in overweging genomen. Het is mogelijk dat de beklaagde die door de advocaat wordt verdedigd die 20 keer tegenover dezelfde rechter heeft gestaan, een zware overtreding heeft begaan. Deze advocaat heeft er misschien voor kunnen zorgen dat de beklaagde een veel lagere geldboete heeft gekregen dan hij in andere gevallen gekregen zou hebben. Dit is echter niet op te maken uit deze resultaten. Ook deze invalshoek is interessant naar toekomstig onderzoek toe.

De onafhankelijke variabele en de controlevariabelen verklaren 34.97% van de variatie in de afhankelijke variabele.

Daar deze regressie heeft aangetoond dat er een positieve, significante relatie bestaat tussen de bijkomende geldboete en het aantal keer dat een advocaat voor dezelfde rechter heeft gestaan, moet de hypothese worden verworpen.

Conclusie

In deze thesis werd onderzocht of een advocaat die een RP is invloed kan uitoefenen op de veroordelingsbeslissing en de strafmaat. Vooraleer dit onderzocht is aan de hand van een dataset verzameld bij een Vlaamse rechtbank, werd er eerst een literatuurstudie uitgevoerd.

Deelvraag 1

Wat is een repeated player en welk resultaten komen er naar voor betreffende dit onderwerp in andere onderzoeken?

Een RP is een advocaat die herhaaldelijk dezelfde soort zaken behandelt (Harris et al. (2008)). Uit voorgaand onderzoek blijkt dat rechters meer vertrouwen hebben in advocaten met meer ervaring (McAtee & McGuire, 2007). Johnston en Waldfogel (2002) bekomen in hun onderzoek gelijkaardige resultaten. Zij tonen in hun onderzoek aan dat de RP een negatief effect heeft op de doorlooptijd en een positief effect op de neiging om over te gaan tot een minnelijke schikking. De RP heeft een bepaalde reputatie opgebouwd en zal zich naar die reputatie gedragen. De rechter weet wat hij kan verwachten van de RP en vertrouwd er op dat de RP deze reputatie niet zal schaden, de rechter heeft aldus meer vertrouwen in het pleidooi van deze advocaat (Johnston en Waldfogel 2002). Ook McGuire (1995) toont aan dat rechters meer vertrouwen hebben in advocaten die ze al vaker hebben horen pleiten. In het onderzoek van Szmer et al. (2007) wordt deze vertrouwensband tussen de advocaat en de rechter ook aangehaald, de rechters vertrouwen er op dat de RP's bij het Hooggerechtshof steeds accurate informatie leveren omdat ze weten dat ze in de toekomst nog met elkaar in contact kunnen komen te staan. Johnson et al. (2006) tonen aan dat door de ervaring die advocaten hebben opgebouwd hun mondelinge verdediging in een rechtszaak beter wordt, waardoor ze betrouwbaarder overkomen. Abrams en Yoon (2007) tonen in hun onderzoek aan dat de RP een positieve invloed heeft op de uitkomst van de rechtszaak. De beklaagden met een meer ervaren advocaat hadden minder kans op het krijgen van een celstraf. Degenen die wel een celstraf kregen, moesten minder lang zitten.

Uit voorgaand onderzoek kan er aldus besloten worden dat een RP een negatieve invloed heeft op de veroordelingsbeslissing van de rechter omdat de RP meer ervaring heeft en een bepaalde vertrouwensband heeft opgebouwd met de rechter.

Deelvraag 2

Met welke wettelijke bepalingen moeten rechters rekening houden bij de veroordelingsbeslissing en het bepalen van de strafmaat?

De rechter moet bij elke beslissing rekening houden met het legaliteitsbeginsel en is daarom beperkt in zijn beslissingsvrijheid bij het opleggen van straffen. De rechter kan enkel gedragingen veroordelen die in de wet als strafbaar worden omschreven (Duerinckx 2016). Naast het

legaliteitsbeginsel dient de rechter zich ook steeds te houden aan de motiveringsplicht (Verbruggen en Verstraeten 2013).

Bij het bepalen van de veroordelingsbeslissing en de strafmaat moet de rechter in België rekening houden met de Belgische drugswet van 24 februari 1921, alsook met het K.B. van 31 december 1930 en het K.B. van 16 mei 2003. Hierin staat omschreven dat een drugsfeit telkens bestaat uit een strafbare handeling en een verboden product. Afhankelijk van de combinatie wordt het misdrijf toegewezen aan een categorie die aangeeft welke straffen hierop van toepassing zijn. In het K.B. van 31 december 1930 heeft de koning drie categorieën bepaald waarin de strafbare handelingen worden ondergebracht. Per categorie werd er dan een bepaalde straf toegekend die terug te vinden is in de drugswet van 24 februari 1921. De hoeveelheid van de verboden substantie heeft geen invloed op de strafbaarheid, elke combinatie van eender welke hoeveelheid is strafbaar. Het basismisdrijf wordt bestraft met een gevangenisstraf van 3 maanden tot 5 jaar en een verplicht op te leggen geldboete van 1000 tot 100000 euro. Deze straf wordt zwaarder als er sprake is van verzwarende omstandigheden (Dangreau & Serlippens, 2007).

Deelvraag 3

In welke mate wordt de veroordelingsbeslissing en de strafmaat in België beïnvloed door de repeated player?

Bij de start van de empirische studie werd de hypothese aangenomen die stelde dat een advocaat die een RP is de kans op veroordeling, de gevangenisstraf als hoofdstraf en een bijkomende geldboete zou kunnen verkleinen. In deze studie is hier echter geen sluitend bewijs voor gevonden. Voor de veroordelingsbeslissing en de gevangenisstraf als hoofdstraf is weldegelijk een negatieve invloed gevonden, maar deze invloed is niet significant. Deze negatieve invloed impliceert dat, wanneer de advocaat van de beklaagde een RP is, de kans op een veroordeling of een gevangenisstraf daalt. De invloed van de RP op de bijkomende geldboete blijkt positief te zijn. Als de advocaat van de beklaagde een RP is, stijgt de kans op een bijkomende geldboete. Uit de literatuur blijkt dat er een verband is tussen de ervaring van een advocaat en het zijn van een RP (Daniels en Martin 2006). Als het aantal jaren ervaring van de advocaat ook meegenomen wordt in de regressie zou men verwachten dat de invloed van de RP zelf niet meer significant is. Men zou verwachten dat de ervaring een negatieve, significante invloed zal hebben. Dit is echter niet het geval, daar beide onafhankelijke variabelen geen significante invloed hebben op de veroordelingsbeslissing van de rechter.

Naast de invloed van de RP, is er ook onderzoek gedaan naar de invloed van het aantal keer dat een bepaalde advocaat voorkomt in de dataset. Deze onafhankelijke variabele heeft een negatieve, significante invloed op de veroordelingsbeslissing. De kans dat de beklaagde veroordeeld wordt daalt gemiddeld 0.086% *ceteris paribus*, per keer dat de advocaat meer voorkomt in de dataset. Als de advocaat die de beklaagde vertegenwoordigt vijfenveertig keer voorkomt in de dataset, heeft deze beklaagde gemiddeld 3.87%, *ceteris paribus*, minder kans op een veroordeling. Deze onafhankelijke variabele heeft een significante invloed op de veroordelingsbeslissing op 1% significantieniveau. De invloed van het aantal keer dat de advocaat voorkomt in deze dataset blijkt positief te zijn voor de

hoofdstraf en de bijkomende staf. De invloed op deze afhankelijke variabelen zijn echter niet significant.

Als laatste werd er onderzocht of het aantal keer dat een bepaalde advocaat voor de zelfde rechter heeft gestaan, invloed heeft of de veroordelingsbeslissing, de gevangenisstraf als hoofdstraf en de bijkomende geldboete. Deze onafhankelijke variabele had enkel een significante invloed op de bijkomende geldboete. Het resultaat is hier echter opmerkelijk, daar de invloed op de bijkomende geldboete positief blijkt te zijn. De hypothese bij deze regressie, gebaseerd op de voorgaande literatuur in deelvraag 1, was dat hoe vaker de advocaat voor de zelfde rechter had gestaan, hoe kleiner de kans op een bijkomende geldboete zou zijn. Nu blijkt dat er per keer dat een zelfde combinatie van rechter en advocaat meer voorkomt in de dataset, de kans op een bijkomende geldboete gemiddeld 0.57% stijgt, *ceteris paribus*. Deze onafhankelijke variabele heeft een significante invloed op de veroordelingsbeslissing op 5% significantieniveau.

Discussie

In dit onderzoek komt er geen eenduidig antwoord op de onderzoeksvraag naar voren. Het zijn van een RP heeft namelijk geen significante invloed op de veroordelingsbeslissing en de strafmaat. Deze resultaten zijn echter niet generaliseerbaar, daar dit onderzoek zich beperkt tot de data van één specifieke rechtbank in Vlaanderen. Als er in de toekomst een soortgelijk onderzoek zou uitgevoerd worden, zou er een grotere steekproef genomen moeten worden die verspreid is over heel België.

Dit onderzoek geeft aan dat het aantal keer dat een advocaat voorkomt in de dataset een negatieve invloed heeft op de veroordelingsbeslissing. Deze bevindingen sluiten aan bij het onderzoek van Abrams en Yoon (2007) die stellen dat een beklagde met een meer ervaren advocaat, minder snel veroordeeld zal worden. De advocaat die herhaaldelijk in de dataset voorkomt, zal hoogstwaarschijnlijk meer expertise hebben in dit soort zaken. Zijn pleidooi zal hierdoor in de ogen van de rechter misschien als betrouwbaarder worden gezien, waardoor hij zijn veroordelingsbeslissing in het voordeel van de beklagde uitspreekt. Naar toekomstig onderzoek toe zou er meer informatie over de advocaat moeten worden betrokken bij het onderzoek. Als er een grotere dataset beschikbaar is, waarbij ook de ervaring van de advocaat in aantal jaren is gekend, kan het verband tussen het zijn van een RP en het hebben van ervaring verder worden onderzocht. Men zou verwachten dat het hebben van ervaring in het algemeen er voor zou zorgen dat de rechter meer vertrouwen heeft in het kunnen van de advocaat. Als dit zo zou zijn, zou het hebben van ervaring een negatieve, significante invloed moeten hebben op de veroordelingsbeslissing en de straf die de rechter uitspreekt. Het zijn van een repeated player zou dan geen significante invloed meer hebben wanneer er gecontroleerd wordt voor ervaring.

Wat opmerkelijk is in dit onderzoek, is het resultaat van de invloed van het aantal keer dat de advocaat voor de zelfde rechter heeft gestaan op de bijkomende geldboete. Na het bestuderen van de voorgaande onderzoeken zou men verwachten dat wanneer er een relatie is opgebouwd tussen de rechter en de advocaat, deze rechter meer vertrouwen zou hebben in de advocaat. De resultaten tonen echter een positief verband aan, waarbij de kans op een bijkomende geldboete stijgt per keer dat een bepaalde advocaat al voor de zelfde rechter heeft gestaan. In toekomstig onderzoek zou de bijkomende geldboete moeten worden onderzocht in relatie met de hoofdstraf die de beklagde krijgt. Als het zo is dat de rechter meer vertrouwen heeft in een advocaat die hij al eerder heeft horen pleiten, zal de staf in het algemeen misschien lager zijn. Het zou kunnen dat de beklagde met een meer ervaren advocaat dan bijvoorbeeld een lagere gevangenisstraf krijgt en een bijkomende geldboete in de plaats van een heel zware gevangenisstraf.

Bronnen

- Abrams, D. S., & Yoon, A. H. (2007). The luck of the draw: Using random case assignment to investigate attorney ability. *University of Chicago Law Review*, 74(4), 1145-1177.
- Atkins, B. M. (1991). Party capability theory as an explanation for invention behavior in the English Court of Appeal. *American Journal of Political Science*, 35(4), 881.
- Belga. (2014). EU: "Overvolle gevangenissen België zijn acuut probleem". Retrieved from <http://www.demorgen.be/binnenland/eu-overvolle-gevangenissen-belgie-zijn-acuut-probleem-b370b2e3/>
- Dangreau, J., & Serlippens, A. (2007). Drugswetgeving. *Nieuw Juridisch Weekblad (NjW)*(164).
- Daniels, S., & Martin, J. (2006). Plaintiffs' lawyers, specialization, and medical malpractice. *Vanderbilt Law Review*, 59(4), 1051-1073.
- Dreesen, J., & Werbrouck, Y. (2011). *Praktisch strafrecht*. Antwerpen De Boeck.
- Duerinckx, K. (2016). *Algemeen strafrecht* (3 ed.): Maklu.
- Dumas, T. L., Haynie, S. L., & Daboval, D. (2015). Does Size Matter? The Influence of Law Firm Size on Litigant Success Rates. *Justice System Journal*, 36(4), 341-314.
- Flemming, R. B., & Krutz, G. S. (2002). Repeat Litigators and Agenda Setting on the Supreme Court of Canada. *Canadian Journal of Political Science*, 35(4), 811-833.
- Galanter, M. (1974). Why the "Haves" Come out Ahead: Speculations on the Limits of Legal Change. *Law & Society Review*, 9(1), 95-160.
- Haire, S. B., Lindquist, S. A., & Hartley, R. (1999). Attorney expertise, litigant success, and judicial decisionmaking in the US courts of appeals. *Law & Society Review*, 33(3), 667-685. doi:10.2307/3115107
- Hanretty, C. (2014). Haves and Have-Nots before the Law Lords. *Political Studies*, 62(3), 686-697. doi:10.1111/1467-9248.12041
- Harris, C. T., Peeples, R., & Metzloff, T. B. (2008). Does being a repeat player make a difference? The impact of attorney experience and case-picking on the outcome of medical malpractice lawsuits. *Yale J Health Policy Law Ethics*, 8(2), 253-282.
- Haynie, S. L. (1994). Resource Inequalities and Litigation Outcomes in the Philippine Supreme Court. *The Journal of Politics*, 56(3), 752-772.
- Haynie, S. L., & Sill, K. L. (2007). Experienced advocates and litigation outcomes - Repeat players in the South African Supreme Court of appeal. *Political Research Quarterly*, 60(3), 443-453.
- Hendrickx, P.-J. (2010). De kwaliteit van de juridische bijstand in België. Retrieved from <http://www.advocatenbureau-gevaco.be/nieuwsbrieven/nieuwsbrief-32/de-kwaliteit-van-de-juridische-bijstand-in-belgie/>
- Johnson, T. R., Wahlbeck, P. J., & Spriggs, J. F. (2006). The influence of oral arguments on the US Supreme Court. *American Political Science Review*, 100(1), 99-113.
- Johnston, J. S., & Waldfoegel, J. (2002). Does repeat play elicit cooperation? Evidence from federal civil litigation. *Journal of Legal Studies*, 31(1), 39.
- Lempert, R. (1999). A classic at 25: Reflections on Galanter's "haves" article and work it has inspired. *Law & Society Review*, 33(4), 1099-1112. doi:10.2307/3115162

- McAtee, A., & McGuire, K. T. (2007). Lawyers, Justices, and Issue Salience: When and How Do Legal Arguments Affect the U.S. Supreme Court? *Law & Society Review*, 41(2), 259-278.
- McGuire, K. T. (1995). Repeat Players in the Supreme Court: The Role of Experienced Lawyers in Litigation Success. *The Journal of Politics*, 57(1), 187-196.
- McGuire, K. T., & Caldeira, G. A. (1993). Lawyers, Organized Interests, and the Law of Obscenity: Agenda Setting in the Supreme Court. *American Political Science Review*, 87(3), 717-726.
- Paelinck, G. (2015). Geens voert strijd tegen straffeloosheid op. Retrieved from <http://deredactie.be/cm/vrtnieuws/politiek/1.2492471>
- Songer, D., Kuersten, A., & Kaheny, E. (2000). Why the *haves* don't always come out ahead: Repeat players meet *amici curiae* for the disadvantaged. *Political Research Quarterly*, 53(3), 537-556. doi:10.2307/449197
- Songer, D. R., Sheehan, R. S., & Haire, S. B. (1999). Do the "*haves*" come out ahead over time? Applying Galanter's framework to decisions of the US Courts of Appeals, 1925-1988. *Law & Society Review*, 33(4), 811-832. doi:10.2307/3115151
- Szmer, J., Johnson, S. W., & Sarver, T. A. (2007). Does the lawyer matter? Influencing outcomes on the Supreme Court of Canada. *Law & Society Review*, 41(2), 279-303.
- Van Den Wyngaert, C. (2014). *Strafrecht & strafprocesrecht in hoofdlijnen*.
- Van Velthoven, B., & Van Wijck, P. (2013). *Recht en efficiëntie*: Kluwer.
- Verbruggen, F., & Verstraeten, R. (2013). *Strafrecht en strafprocesrecht* (Vol. 7): Maklu-Uitgevers.
- Vermeulen, G. (2016). *strafrecht* (Vol. 35): Antwerpen : Maklu, 2016.
- Waarom wil de OVB een kwaliteitsnorm? Retrieved from <http://www.kwaliteitsnormadvocatuur.be/page.aspx?pId=2679&mIda=2462&mIdb=2525&mIdc=0&mIdd=0>

Bijlagen

Correlatietabellen

	aantal beklaagden	aantal slachtoffers	vroegere veroord.	vroegere veroordel. Drugs	geslacht beklaagde	leeftijd beklaagde	geboorteland beklaagde
aantal beklaagden							
aantal slachtoffers	-0.0297	1					
vroegere veroord.	-0.0276	-0.0081	1				
vroegere veroordel. Drugs	-0.1114	0.0217	0.4117	1			
geslacht beklaagde	0.0693	-0.0356	-0.1124	-0.0698	1		
leeftijd beklaagde	0.057	-0.0096	0.2126	0.184	0.0606	1	
geboorteland beklaagde	-0.0501	-0.0368	0.1501	-0.0316	0.1278	-0.1004	1
bekl. Illegaal	-0.0559	0.0243	-0.0477	0.1746	-0.113	-0.0269	-0.4394
voorhechtenis	-0.0904	0.0456	-0.002	0.1848	-0.176	-0.022	-0.4189
tolk	-0.0503	0.0587	-0.1808	0.0828	-0.1323	-0.035	-0.5545
comb. R/A	0.0478	-0.0005	0.0041	0.0266	-0.0212	-0.0172	-0.0647

aant_adv DS	0.042	0.0216	0.053	0.0575	-0.0484	-0.0033	-0.0169
ges. Adv	0.0492	0.039	-0.0045	-0.0212	0.0099	0.0023	0.0609
RP_advocaat	0.0479	-0.0075	-0.0271	0.013	-0.0074	-0.0139	-0.1682
aant_tenlast.	0.1057	0.1686	0.0401	0.0053	0.0192	-0.0104	0.192
tenlastel60
tenlaste60A	-0.0703	-0.0229	-0.0297	-0.0232	0.0013	0.0078	-0.069
tenlaste60B	-0.0265	-0.0059	-0.017	-0.026	-0.0107	-0.0031	0.0493
tenlaste60C	0.0512	-0.0125	-0.0198	-0.0656	-0.0085	0.0682	-0.0853
tenlaste60D	0.0557	0.034	0.0263	0.0568	-0.0037	-0.0438	0.0833
tenlaste60E	-0.0545	-0.0181	0.0381	-0.015	0.0447	0.0061	0.0278
tenlaste60F	-0.0153	-0.0034	-0.0181	-0.015	-0.0062	-0.0257	0.0285
tenlaste60G	-0.0265	-0.0059	-0.017	0.0069	-0.0107	-0.0045	0.0493
tenlaste60H	-0.0306	-0.0068	0.0609	0.0269	-0.0123	-0.0069	0.0319
tenlaste60K
tenlaste60L	-0.0153	0.0359	-0.0082	-0.015	-0.0062	-0.0084	0.0285
soort drugs	0.0057	-0.0172	-0.0095	-0.1159	0.0555	-0.0023	0.1843
veroordelingsbeslissing	-0.2697	0.0244	-0.0053	0.0243	-0.0843	-0.0024	0.0196
herh	-0.0987	0.0127	0.1864	0.4108	-0.0752	0.0316	0.022
VERZAORB	-0.0444	-0.0273	0.0173	-0.0498	0.0037	-0.0825	0.1054
VERZAORK	0.2033	0.0464	-0.0639	-0.0697	-0.0359	0.0047	-0.0987
Verenig	0.1922	0.0389	-0.0464	-0.0576	-0.0519	0.0327	-0.2085
leider	0.1404	-0.0157	0.0328	0.0228	-0.0058	-0.0039	-0.0227
Doodtotgevolg	-0.0153	-0.0034	0.0217	-0.015	-0.0061	0.0336	-0.0216
tav <12	0.1078	-0.0096	-0.0085	0.0787	0.0906	0.0322	-0.0194
tav_tussen12-16	-0.033	0.0686	-0.0321	-0.0471	0.0219	-0.0301	0.1504
tav_tussen16-18	-0.028	0.0222	-0.0673	-0.0743	0.0106	-0.0778	0.1935
hoofdstraf	-0.0243	-0.0635	-0.0493	-0.1325	0.0917	-0.1289	0.424
gevangenisstraf	0.0271	0.0641	0.043	0.1357	-0.0884	0.1294	-0.4205
geldboete	-0.0288	-0.0134	0.0488	-0.0431	-0.0191	-0.0198	0.0193

werkstraf	-0.0211	-0.062	-0.055	-0.1273	0.094	-0.1269	0.4222
bijkomende straf	-0.1205	-0.0361	0.0395	0.1305	-0.0619	0.078	-0.1927
verstek	-0.0261	0.0214	0.0093	-0.0068	-0.027	-0.0151	0.0208
	illegaal	voorhechtenis	tolk	comb. Recht/adv	aant. Adv DS	advocaat man	advocaat vrouw
illegaal	1						
voorhechtenis	0.4915	1					
tolk	0.4947	0.4652	1				
comb. Recht/adv	0.0102	0.0777	0.046	1			
aant. Adv DS	-0.0367	0.055	0.0061	0.6886	1		
advocaat man	-0.1091	-0.1031	-0.0771	0.0941	0.2736	1	
advocaat vrouw	0.1091	0.1031	0.0771	-0.0941	-0.2736	-1	1
RP_advocaat	0.111	0.1479	0.0907	0.2861	0.3723	0.0912	-0.0912
aant. Tenlasteleggingen tenlastel60	-0.1531	-0.1225	-0.2179	-0.0494	-0.0224	0.0381	-0.0381
tenlaste60A	-0.0173	0.0047	0.0403	0.0363	0.015	0.0243	-0.0243
tenlaste60B	-0.0276	-0.0365	-0.0297	-0.0241	-0.0347	-0.0087	0.0087
tenlaste60C	-0.046	0.0307	0.0835	-0.025	-0.0194	0.0518	-0.0518
tenlaste60D	0.0622	0.0273	-0.0423	-0.0097	0.0053	-0.0524	0.0524
tenlaste60E	-0.0648	-0.1032	-0.0718	-0.0229	-0.0026	0.0199	-0.0199
tenlaste60F	-0.0159	-0.0211	-0.0171	-0.0159	-0.0204	-0.0428	0.0428
tenlaste60G	-0.0276	-0.0365	-0.0297	-0.0276	-0.0278	0.024	-0.024
tenlaste60H	-0.0319	-0.0422	-0.0343	-0.0257	-0.0228	-0.029	0.029
tenlaste60K
tenlaste60L	-0.0159	-0.0211	-0.0171	-0.0159	-0.016	0.0139	-0.0139
soort drugs	-0.3124	-0.3102	-0.2229	-0.0713	-0.0811	0.0197	-0.0197
veroordelingsbeslissing	0.0853	0.087	0.026	-0.0136	-0.0549	-0.028	0.028

herh	0.092	0.132	0.0091	0.0066	0.0598	-0.0234	0.0234
VERZAORB	-0.1005	-0.1566	-0.1109	-0.038	-0.0601	0.0364	-0.0364
VERZAORK	0.068	0.0867	0.0322	0.0779	0.0851	0.0198	-0.0198
Verenig	0.1232	0.1466	0.1128	0.1102	0.1156	0.0058	-0.0058
leider	0.0425	0.0532	0	-0.0114	0.0033	0.0017	-0.0017
Doodtotgevolg	0.0369	0.0279	-0.0171	-0.0159	-0.0018	0.0139	-0.0139
tav_<12	0.011	-0.0077	-0.0303	0.0136	-0.0091	-0.0009	0.0009
tav_12-16	-0.0894	-0.1022	-0.1138	-0.0241	-0.0377	0.0201	-0.0201
tav_16-18	-0.1195	-0.1249	-0.1437	-0.0615	-0.0739	0.0234	-0.0234
hoofdstraf	-0.3123	-0.3954	-0.3379	-0.0414	-0.0516	0.0711	-0.0711
gevangenisstraf	0.3152	0.3997	0.3392	0.0413	0.0524	-0.0682	0.0682
geldboete	-0.0645	-0.0869	-0.0522	-0.0039	-0.0132	-0.0178	0.0178
werkstraf	-0.3055	-0.3861	-0.3325	-0.041	-0.0502	0.0732	-0.0732
Bijkomende straf	0.1265	0.179	0.1237	0.0769	0.0503	-0.0514	0.0514
verstekvonnis	-0.0454	-0.0811	-0.0632	-0.023	-0.0187	0.0022	-0.0022
	RP	aantal tenlasteleggingen	tenla60	tenl60A	tenl60B	tenl60C	tenl60D
RP_advocaat	1						
aant tenlasteleggingen	-0.0478	1					
tenlastel60	.	.	.				
tenlaste60A	0.0246	-0.0842	.	1			
tenlaste60B	-0.0571	-0.008	.	-0.0406	1		
tenlaste60C	-0.0244	-0.0443	.	-0.2118	-0.0092	1	
tenlaste60D	-0.0098	0.1068	.	-0.864	-0.0376	-0.1959	1
tenlaste60E	0.0323	-0.0166	.	-0.125	-0.0054	-0.0283	-0.1156
tenlaste60F	-0.0548	-0.0129	.	-0.0234	-0.001	-0.0053	-0.0217
tenlaste60G	-0.0192	0.0064	.	-0.0406	-0.0018	-0.0092	-0.0376
tenlaste60H	0.0215	0.0115	.	-0.0469	-0.002	-0.0106	-0.0434

tenlaste60K
tenlaste60L	0.0107	0.0368	.	-0.0234	-0.001	-0.0053	-0.0217
soort drugs	-0.1014	0.1247	.	0.0486	-0.0348	-0.0043	-0.0549
veroordelingsbeslissing	-0.0398	0.0138	.	0.0263	0.0099	0.0136	-0.0237
herh	-0.0089	0.002	.	-0.0334	-0.0182	-0.0717	0.0613
VERZAORB	-0.0494	0.0093	.	0.0193	-0.0082	-0.0426	-0.0098
VERZAORK	0.0474	0.1609	.	-0.0865	-0.031	0.1326	0.0589
Verenig	0.09	-0.0502	.	-0.022	-0.0268	0.1453	-0.0122
leider	0.0351	-0.0048	.	-0.0441	-0.0047	0.0518	0.0179
Dood tot gevolg	0.0107	0.012	.	-0.0234	-0.001	-0.0053	0.0271
tav_<12	0.0072	0.1394	.	-0.0492	-0.0029	-0.0151	0.0596
tav_12-16	-0.0501	0.3821	.	-0.0507	-0.0068	-0.0174	0.0595
tav_16-18	-0.0798	0.4231	.	-0.0543	-0.0104	-0.0425	0.081
hoofdstraf	-0.0841	0.141	.	-0.0577	0.0269	-0.0925	0.0916
gevangenisstraf	0.0878	-0.1347	.	0.0499	-0.0713	0.0935	-0.0814
geldboete	-0.0439	-0.0405	.	0.0635	0.4069	-0.0204	-0.0821
werkstraf	-0.0793	0.1457	.	-0.0648	-0.0185	-0.0903	0.1009
Bijkomende straf	0.0766	-0.1384	.	0.0469	-0.0923	-0.0559	-0.0167
Verstekvonnis	-0.0134	0.0467	.	0.0316	-0.0045	0.0035	-0.0275
	tenl60E	tenl60F	tenl60G	tenl60H	tenl60K	tenl60L	soort drugs
tenlaste60E	1						
tenlaste60F	-0.0031	1					
tenlaste60G	-0.0054	-0.001	1				
tenlaste60H	-0.0063	-0.0012	-0.002	1			
tenlaste60K
tenlaste60L	-0.0031	-0.0006	-0.001	-0.0012	.	1	
soort drugs	0.0902	-0.0201	-0.0063	-0.0402	.	-0.0201	1
veroordelingsbeslissing	-0.0319	0.0057	0.0099	0.0114	.	0.0057	-0.0148

herh	0.0075	-0.0105	0.0203	0.0123	.	0.0561	-0.1249
VERZAORB	0.0488	-0.0047	-0.0082	-0.0094	.	-0.0047	0.0624
VERZAORK	-0.0954	-0.0179	-0.031	-0.0104	.	0.0329	-0.0318
Verenig	-0.0825	-0.0155	-0.0268	-0.031	.	0.038	-0.0849
leider	-0.0145	-0.0027	-0.0047	-0.0054	.	-0.0027	-0.0492
Dood tot gevolg	-0.0031	-0.0006	-0.001	-0.0012	.	-0.0006	-0.0201
tav_<12	-0.0089	-0.0017	-0.0029	-0.0033	.	-0.0017	-0.0395
tav_12-16	0.0086	-0.0039	-0.0068	-0.0078	.	-0.0039	0.1028
tav_16-18	-0.0321	-0.006	-0.0104	-0.0121	.	-0.006	0.2028
hoofdstraf	0.0194	.	0.0514	-0.0231	.	-0.0133	0.205
gevangenisstraf	-0.0181	.	-0.0504	0.0232	.	0.0134	-0.2047
geldboete	-0.0088	.	-0.0024	-0.0041	.	-0.0024	0.0224
werkstraf	0.0204	.	0.0517	-0.0227	.	-0.0131	0.2027
bijkomende straf	-0.0219	.	0.0104	0.018	.	0.0104	-0.0887
verstekvonnis	-0.0137	-0.0026	-0.0045	-0.0052	.	-0.0026	0.0258
	veroordeling	veroordelingsbeslissing	herh	VERZAORB	VERZAORK	Verenig	leider
veroordeling	1						
veroordelingsbeslissing	-0.3279	1					
herh	-0.1531	0.101	1				
VERZAORB	-0.0604	0.0454	-0.0583	1			
VERZAORK	-0.262	0.1722	-0.0722	-0.0646	1		
Verenig	-0.2114	0.149	-0.0374	-0.0964	0.83	1	
leider	-0.0411	0.0261	-0.0191	-0.0217	0.1516	-0.0713	1
Dood tot gevolg	-0.0089	0.0057	-0.0105	-0.0047	-0.0179	-0.0155	-0.0027
tav_<12	0.0353	-0.061	-0.0297	-0.0134	0.0393	-0.0249	-0.0077
tav_12-16	0.02	0.0378	-0.0491	0.0086	0.1557	-0.0697	0.0498
tav_16-18	-0.0117	0.0584	-0.0593	0.0052	0.2794	-0.0644	0.0177

hoofdstraf	.	.	-0.0897	0.2827	-0.0172	-0.1515	-0.0331
gevangenisstraf	.	.	0.091	-0.3102	0.0252	0.1565	0.0338
geldboete	.	.	-0.0228	0.2845	-0.0743	-0.0633	-0.0108
werkstraf	.	.	-0.0873	0.2512	-0.009	-0.1446	-0.0319
bijkomende straf	.	.	0.0951	-0.4212	-0.2207	-0.1053	-0.0352
verstek	-0.0391	0.025	-0.0153	0.0092	0.0388	0.0062	0.0388
	dood tot gevolg	tav_<12	tav_12-16	tav_16-18	hoofdstraf	gevangenisstraf	geldboete
Dood tot gevolg	1						
tav_<12	-0.0017	1					
tav_12-16	-0.0039	0.0437	1				
tav_16-18	-0.006	0.0563	0.3599	1			
hoofdstraf	-0.0133	-0.0009	0.1548	0.2212	1		
gevangenisstraf	0.0134	0.0014	-0.1511	-0.2157	-0.994	1	
geldboete	-0.0024	-0.0053	-0.0145	-0.023	0.0661	-0.1753	1
werkstraf	-0.0131	-0.0003	0.1566	0.224	0.9938	-0.9755	-0.0455
bijkomende straf	0.0104	-0.0106	-0.1878	-0.2026	-0.3379	0.3584	-0.2268
verstek	-0.0026	-0.0073	-0.0171	0.0453	-0.0585	0.0588	-0.0103
	werkstraf	Bijkomende straf	verstek				
werkstraf	1						
Bijkomende straf	-0.313	1					
verstekvonnis	-0.0574	0.0455	1				

Tabel 33 correlatietabellen

Auteursrechtelijke overeenkomst

Ik/wij verlenen het wereldwijde auteursrecht voor de ingediende eindverhandeling:
"Repeated players" en de strafprocedure: in welke mate beïnvloeden advocaten de uitkomst in strafzaken?

Richting: **master in de toegepaste economische wetenschappen-beleidsmanagement**

Jaar: **2017**

in alle mogelijke mediaformaten, - bestaande en in de toekomst te ontwikkelen - , aan de Universiteit Hasselt.

Niet tegenstaand deze toekenning van het auteursrecht aan de Universiteit Hasselt behoud ik als auteur het recht om de eindverhandeling, - in zijn geheel of gedeeltelijk -, vrij te reproduceren, (her)publiceren of distribueren zonder de toelating te moeten verkrijgen van de Universiteit Hasselt.

Ik bevestig dat de eindverhandeling mijn origineel werk is, en dat ik het recht heb om de rechten te verlenen die in deze overeenkomst worden beschreven. Ik verklaar tevens dat de eindverhandeling, naar mijn weten, het auteursrecht van anderen niet overtreedt.

Ik verklaar tevens dat ik voor het materiaal in de eindverhandeling dat beschermd wordt door het auteursrecht, de nodige toelatingen heb verkregen zodat ik deze ook aan de Universiteit Hasselt kan overdragen en dat dit duidelijk in de tekst en inhoud van de eindverhandeling werd genotificeerd.

Universiteit Hasselt zal mij als auteur(s) van de eindverhandeling identificeren en zal geen wijzigingen aanbrengen aan de eindverhandeling, uitgezonderd deze toegelaten door deze overeenkomst.

Voor akkoord,

Lizin, Marie-Amelie

Datum: **30/05/2017**